

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopenne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naš program.

Na shodu zaupnih mož dne 18. t. m. je o drugi točki dnevnega reda „Program narodno-napredne stranke“ poročal državni poslanec dr. Ferjančič.

Naravno je, naglašal je govornik, da na zaupnem shodu stranke pred splošnimi volitvami pride tudi program stranke na razgovor. Izvrševalni odbor pa nima namena, predlagati kako spremembo ali dopolnitev programa. Program stranke je stari slovenski program, kakor si ga je določil slovenski narod že tedaj, ko se je začel zavesti. Narodna stranka je temu programu zvesta ostala, odtujila pa se mu je deloma druga stranka, s katero živimo v vsiljenem boju. Da v presledku več let dobiva program deloma spremenjeno besedilo, ne zadeva to bistva programa, ampak se s tem samo označuje stališče stranke, je zgolj aplikacija programa nasproti prikaznim v našem političnem življenju, katere stranke s stališča svojega programa ali odobrava ali pobija. Ko smo na zaupnem shodu leta 1894. pretresali program narodne stranke, smo se tudi dotikali aktualnih političnih vprašanj. Omenjam, da je bilo takrat važno politično vprašanje „koalicija“, v katero so vstopili poslanci klerikalne stranke, in katero je narodna stranka pobijala. Istotako je bilo tedaj vprašanje uličnih napisov v Ljubljani aktualno, in narodna stranka je v svojem programu svoje ogorčenje izrazila, da sta se poleg nemškega zastopnika našla slovenska klerikalna odbornika za sklep, da se je ustavilo nabijanje slovenskih uličnih napisov v beli Ljubljani. Osodepolne na sledke tega sklepa občuti danes slovenska prestolnica. — Ravno tako moramo v svoji programatični izjavi dotikati se tega, kako se zlorablja cerkvena oblast v politične namene, kako se ljudstvo zapeljuje s konsumnimi društvi itd. Ravno kar konsumna društva zadeva, so ona najglavnejši izraz tiste takozvane gospodarske organizacije. Klerikalna stranka pravi, da s konsumnimi društvi rešuje kmeta, v resnici pa hoče samo

prikleniti kmeta v klerikalno zavisnost in zadeti smrtni vdarec narodnemu trgovstvu, katero ne trobi v njen rog. Najjasnejši dokaz temu je, da tam ni konsumnih društev, kjer se nahajajo klerikalni trgovci. V konsumnih društvih se zapeljuje ljudstvo le v potratno življenje, dela dolgove, katere je lažje napraviti, kakor plačati. Naravnost naglavni greh konsumnih društev pa je, da v njih točijo ljudem za pristno vino ponarejeno, polvino, petijot, kateri za poštene novce kupujejo pri tujcih, v nepreračunljivo škodo domačemu vinarstvu. To niso morda samo domnevanja, to so marveč sodno dokazana in kaznovana dejanja. Take zadržke mi obsojamo in temu dajemo izraz v programu. Potem, ko je naglašal govornik načelne točke programa, ga je prečital. Glasi se:

1. Narodno napredna stranka stoji na stališču narodne avtonomije ter se bori s tega načelnega stališča za vsestranski svobodni razvoj slovenske narodnosti v političnem, kulturnem in socialnem oziru.

V to svrhu zahteva popolno enakopravnost in enakoveljavnost slovenske narodnosti in slovenskega jezika v vseh državnih in avtonomnih uradih, v cerkvi, v šoli in sploh v javnem življenju.

Od državne uprave zahteva stranka večjo brigo za moralno in materialno povzdigo slovenskega naroda.

2. Stranka zahteva svobodno, sicer na kulturnih načelih krščanstva zgrajeno, a od vsake cerkvene uprave popolnoma nezavisno narodno šolo in v to svrhu izdatno izboljšanje gmotnega položaja učiteljskega stanu, združeno s povišanjem njegove znanstvene in strokovne izobrazbe.

3. V verska in cerkvena vprašanja se stranka načeloma ne vtika, zahteva pa nujno zadostnih legislativnih sredstev zoper vsako zlorabo cerkvene in duhovske oblasti v politične namene.

4. Stranka priznava enakopravnost in enakoveljavnost vseh stanov ter vsled tega odločno odklanja nadvladje bodisi politično in socialno kateregakoli stanu.

5. Dosledno je stranka načeloma za splošno direktno in tajno volilno pravico, zahtevati pa mora pred dejanjsko vpeljavo glede na posebne sedanje razmere v slovenski domovini zadostnih legislativnih jamstev za popolno svobodo izražanja ljudske volje in zlasti zoper oviranje te svobode po politični zlorabi cerkve.

6. Stranka vpoštevata veliko važnost meščanstva za kulturni in gospodarski napredek naroda slovenskega ter teži na to, da postopa meščanstvo vsopredno z drugimi produktivnimi sloji. Skrb stranke je odstranjevati vsako pojavljajoče se nasprotstvo med stanovi.

7. V narodno-gospodarskem pogledu naglašata stranka veliko važnost kmetijstva za slovenski narod ter zahteva izdatno zakonito varstvo kmetijskega stanu v vsakem oziru z ureditvijo kmetijskega realnega kredita v ohranjenje kmetijskih domov in osebnega kredita v izboljšanje gospodarstva, z olajšanjem, oziroma odpravo dedinskih in prenosnih pristojbin itd. Stranka zahteva v prilog kmetijske produkcije pravično pogodbo s Ogrsko, tej produkciji koristne trgovinske pogodbe in koristno prometno tarifno politiko.

Ker je glavni vzrok propadanja kmetijskega stanu zlasti v slovenskih pokrajinah pasivna kmetijska produkcija, zato zahteva stranka vse tiste naprave in uredbe, ki pomagajo povzdigniti to produkcijo kvantitativno in kvalitativno, posebno pa smatra za nujno potrebno boljšo strokovno naobrazbo kmetijskega stanu in njega stanovsko organizacijo v svrhu samopomoči.

8. Uvažuje nadalje veliki pomen krepkega in svobodnega trgovskega in obrtnega stanu, bodi dolžnost državne uprave omogočiti in pospeševati vsestransko pristopno višjo splošno in strokovno izobrazbo teh stanov ter pospeševati pridobitev gmotnih sredstev za uspešno tekmovanje na domačem in svetovnem trgu.

V dosego teh smotrov je težiti na olajšanje prometa po pomnožitvi in sistematični ureditvi prometnih sredstev in na

zboljšanje zvez s tujezemstvom, da se izkoristijo naravne sile in zakladi naših dežel.

Narodno napredna stranka pa obsoja najodločnejše trgovskemu in obrtnemu stanu sovražno neplodno združevanje kmetovalca v konsumna društva, katere se ne omejujejo zgolj na nabavo strogo kmetijskih potrebščin.

9. Za izboljšanje položaja delavskega stanu hoče stranka skrbeti za večjo strokovno omiko delavstva po državni in deželni upravi, s primerno ureditvijo obrtnega nadaljevalnega pouka itd., koja višja omika pomore delavskemu stanu do boljšega položaja v socialnem oziru in boljšega gmotnega stanja, dalje hoče stranka skrbeti za ureditev zavarovanja proti boleznim in nezgodam, zlasti pa za preskrbljenost vseh delavskih slojev za starost in onemoglost.

10. Narodno-napredna stranka je pripravljena, stopiti v tesno zvezo z vsemi narodno-naprednimi slovenskimi in slovaškimi strankami, katere soglašajo z narodnimi in gospodarskimi zahtevami in težnjami njenega programa.

Ta program je shod soglasno odobril.

Pred volitvami.

Govor posl. dr. Ivana Tavčarja na shodu zaupnih mož narodno-napredne stranke dne 18. julija t. l.

Slavni shod! Kranjski deželni zbor doživel je predvčeranjem svojo smrtno uro, in se mu bodo pisali in govorili nekrologi. Naši politični nasprotniki, ki so v pokojnem deželnem zboru imeli vezane roke, bodo o njem prej kot ne prav slabo govorili. Pa je imel tudi svoje dobre strani ta deželni zbor! Moja naloga ni, da bi pri današnjem zborovanju v tem pogledu sprisčal se v podrobnosti, k temu pride čas, ko zborujejo volilni shodi. Danes pa naj Vam delovanje preminolega deželnega zbora v splošnih potezah opišem, ali tudi te poteze jasno kažejo, da je imelo to delovanje mnogo dobrega, in za našo stranko ugodnega v sebi.

LISTEK.

Sobotno pismo.

„Pleče de resistance“ veselične sezone v Ljubljani v prvi polovici t. l. je bila „Slavčeva“ prelepa dobrodelna veselica na korist pogorelcem. Ta veselica plemenitega namena je bila krasen zaključek mnogoštevilnih dobrodelnih veselic liberalnih Slovencev, dočim o dobrodelnih priredbah klerikalcev ni slišati nič. In sedaj se Ljubljana prazni, — „Saison morte“ je tu! Šolski roji so zleteli domu, uživati prosti čas in sveži zrak, prihodnji mesec pa zapuste Ljubljano tudi vojaške trope, da pokažejo svojo praktičnost na velikih vajah. . . .

Prihodnji torek se „pasji dnevi“ prično oficialno — s „kislimi kumarami“ je lahko že prej pričel, kdor je hotel. „Pasji dni“ seveda ne bomo občutili in uživali samo mi, kar nas je ostalo med vročim mestnim zidovjem, občutili jih bodo v tej soparici tudi vojaki, pa tudi mnogi dijaki, zlasti pa nekateri maturanti.

Srečno smo torej — kakor bi rekel kak Ribničar lončar — „prilezli vrh“ klanca“ tega poletja, zdaj bomo pa na drugi strani „lejšli spet dol“. — Poleg šol zaključena je pa tudi sezija deželnega

zbora na starem strelišči. Poslanci so pobrali v sredo svoje zaslužene in nezaslužene dijete in ostavili Ljubljano. Tam zunaj streliškega poslopja pa so se nekateri izmed klerikalnih teh mož še enkrat milo ozrli proti deželnozborni dvorani, in globok vzdih jim je ušel iz prs kot bi zajel bolnik. Potem so odšli za drugimi — za vedno.

Da, da, mislil si je marsikdo teh zdaj dosluženi poslancev: „tempora mutantur, et nos deputati in illis!“ — Ganljiv pa je bil prizor poleg novega deželnega dvorca. Mimo sta prišla dva kmetjska klerikalna poslanca. Prvi se ozre na poslopje in reče tovarišu: „Lej, lej, kako bo lepa palača, kak' mora šele dvorana biti lepa!“ „Pojdij nu, saj midva ne bova notri vlekla dijet več, in potegnili ga je za seboj. — A „pasji dnevi“ so tu, in meseca septembra bodo klerikalnemu rabeljnu služili že — novi hlapci! —

Pretekli torek je ljubljanski škof blagoslovil temeljni kamen za svoje zavode v Št. Vidu. „Slovenec“ je indirektno komandiral duhovščino k tej „slavnosti“, — zakaj? — Škofu manjka denarja! Z birmani na deželi — recimo da mu vsaka nese vsaj 50 gld., če ne več, — se ne bo dalo veliko nabrati med kmeti, zdaj je škof torej zabičil tem duhovnom, naj pritiskajo z vsemi „žegni“ na kmetjske mošnje, da se

nabere več denarja. Tako mi je pravil neki katoliški veljak, (pa ne Jože Grošelj!)

In tako skrbé ti klerikalci za svoje „trdnjave“, katerih bo Kranjska, če bo šlo tako naprej, kmalu polna, okoli in okoli pa bo postavljen zid, a la v — „4000!“ — Le pogledjte krog sebe!

V Ljubljani Lazaristi, Jezuviti, Salezijanci, Franciškani, Franciškanki in, kaj vem, kako se te kolone zovejo, v Zatičini so se utaborili Cistercienci, v Pleterjah pa so se deloma ognjezdili kakor amerikaške kobilice Kartuzijanci, ki bodo kar cel kos dežele zasedli in po svoje preparirali! Že zdaj dela tam doli nad 300 francoskih delavcev, kovačev, kamnosekov, zidarjev, in dr.; in ko je šel oni dan neki tukajšen obrtnik in klerikalen pristaš poprašat tja doli k predstojniku za delo, se mu je v nekaki neresumljivi nemščini reklo: Ne potrebujemo nič, imamo že vsega dovolj, morda pozneje. In veste-li, koliko domačih delavcev ima tam zaslužka?! Celih — 40!

Ali ni Kranjska že zdaj — Španija?! Li niso to že zdaj za ubožega kranjskega kmeta „pasji dnevi“? Ta bi pa lahko že zdaj pel:

Amerika, du hast es besser,
als unser Continent — der alte!

Našemu kmetu se prav nič ne čudi, če hiti v Ameriko. Kaj bi se dal tu

od klerikalcev s hudičem strašiti in plašiti, ko mu je že tako vse — vzel; v Ameriki si vsaj nekoliko opomore.

Vsak si pomaga kakor zna!

In zato jaz praktične strani nikjer ne kolnem, samo da ni — umazana. V tem oziru pa je stvar pri naših klerikalcih spet umazana.

Klerikalna praksa je celo med njimi v čudnem gibanju. Korarji rekverirajo zase vedno boljše porcije. Zato se čisto nič ne čudim da se kaplani pečajo z žensko — „organizacijo“! Pomislite vendar! Kar je „masnih“ maš — po 1 gld. 50 kr. in 2 gld. — v Šenklažu, te opravijo, kakor mi je pripovedoval zanesljiv vir, vse korarji; srednje dobe kaplani — Smolnikar, Kalan in Godec, „te suhe“ — po 80 kr. in 1 gld. pa morajo oskrbeti inferioses inter pares. —

S „Saison morte“, „pasjimi dnevi“ in „kislimi kumarami“ se nam bo zdaj par tednov res boriti, a te bomo že prestali.

V Ljubljani preganjamo mi staro in novoveško temo na vseh koncih in voglih. Električna jemiže zvečer vid nazadnjaškim klerikalcem, po cestah se vijo na štirih progah že električne železnice tiri, po katerih se bomo meseca septembra pričeli prevažati — nekateri fijakarski konji bodo sicer včasih „jokali“, a to nas ne bo ženiralo, razen tega pa se bo slovesno —

Glavni značaj zadnjega deželnega zbora — in to se mi vidi tako važno, da je moram najprej naglasiti — kazal se je v tem, da so več ali manj vsi napredni elementi kot skala stali proti navalom takimenovalnega katoliškega narodnjaštva; valed tega se je jasno pokazalo, da ljubi Bog tudi na Kranjskem ne dopušča, da bi klerikalno trnje raslo do nebes! Zadnji deželni zbor je bil težka veriga tistemu slaboglasnemu kranjskemu produktu, kojemu pravimo „duhovnik-politik“. Dragi prijatelji, duhovnik politik je sicer zase prav izvrsten gospodar, ali slab gospodar je za svojega bližnjega, in ako se mu poareči, dobiti v roke celi narod, je tudi narodu najslabši gospodar, kar si jih misliti moremo. Molze ga, kakor molze kmetič zadnjo svojo kravico, hoče imeti zadnjo kapljo mleka, če ne drugače pa s tem, da zlorablja vero in svete njene predpise v pohlepne namene svojega žepa! Tak je naš duhovnik politik, ali svoj spomin postavil si je v kamen, ki se je ravnokar blagoslovil sredi šentvidskega polja nad Ljubljano. Ta kamen ležal boče vzlic božjemu blagoslovu do sodnega dne slovenskemu narodu v želodcu, in ti ničvredni škofovi zavodi ne bodo ničesar drugega nego orjaška stikalnica, ki naj stoletja in stoletja iztiska vse žulje iz našega beraškega kmeta! Da, dragi prijatelji, duhovnik politik je največja nesreča za našo deželo. In jaz pripisujem preminulemu deželnemu zboru v največjo zaslugo, da je šest let neprestano pristigal repetitice temu nevarnemu tiču, tako da je končno duhovnik-politik v našem deželnem zboru frfetal okrog kot obstreljen vrabec. Tam ni jedel vsaki dan ocvrtih pišet, pač pa je moral zobati ovsenjak onemogle in nesposobne opozicije! Ostane pa resnica, da bi bila za deželo največja nesreča, če jo dobi v svoje roke duhovnik-politik. Pod vtisom tega prepričanja morate stopiti v novi volilni boj! Pri tem naj vas pa nikar ne plašijo visokodoneče besede o slogi in o Svatoplukovi metli. Svatoplukova metla, ki je navezana iz samih složnih tepcev, zlomi se lažje, nego preperela slama! Dobro organizovana inteligenca, ki se zaveda svojih nalog, je več vredna nego deset takih Svatoplukovih metelj, in naj je vsaka še posebej blagoslovljena, kakor je blagoslovljen kamen škofove dušne prialnice delavnice sredi šentvidskega polja!

Vzlic temu svojemu značaju pa je bil zadnji deželni zbor pred vsem prijatelj slovenskega kmeta. Prijatelj tega zaslepljenega reveža, ki tava za svojim duhovnikom-politikom kot ovca za pastirjem, meneč, da hodi po stezi proti nebesom. V resnici pa ničesar drugega ne dela, nego da zdihuje pod težkim bremenom vreč, katere nosi v farovške žitnice. Tega reveža, kojega so s strahom pred peklenskim požarom omamili, ter mu vzeli zadnjo iskro pameti, tega reveža ljubili smo v deželnem zboru. Nebrojni vodovodi, nebrojne preložitve cest, odprave klancev, in drugi nebrojni darovi, katere smo

kakor železnica — otvoril tudi novi jubilejski most, mestna jubilejska ubožnica in se bo otvorilo dvoje mestnih šol na jesen. Razen tega pa so na programu še marsikatero druge zgradbe in naprave. Tam nasproti hotela „pri Slonu“ se umakne v kratkem tista podrtija vojaškega skladišča, — tam si jaz mislim novi rotovž v „lint-vernem“ in tremi „turni“; ob Domobranski cesti bodo dogradili za novi domobranski polk še en del vojašnice. Zdešarjevo bajto na Poljanskem nasipu — št. 50, če se ne motim, — bodo klerikalci preuredili za refugium raznih deviških Magdalen, — mestna hranilnica se bo menda tudi kmalu preselila tja, kamor sodi, državna obrtna šola bo v ljubljanskem „Hinterbrühl“ — v Prulah poznim rodovom oznanjala, da so slov. liberalci skrbeli tudi za šentjakobske „purgarje“, z jedno besedo: V Ljubljani nas ne ovirajo ne „pasji dnevi“ niti klerikalni zidovi, ki so jih pričeli zdaj graditi po Kranjskem.

Ker pa ni Falb glede letošnjih „pasjih dni“ prerokoval nič zanesljivega, želim, da se ognejo „kritičnih dni“, naj si bodo že „prve“ ali „tretje vrste“, vsi, ki trpe na „putiki“, „putigramu“ ali na drugih prijetnostih, zato naj poiščejo kopeli v toplih in se tam kurirajo, kajti:

Das Leben ist der Güter höchstes nicht,
Der Übel grösstes aber ist — die Gicht!

pokladali na oltar deželne kulture, pričajo o ti naši ljubezni do našega kmeta, ki je kurenina in deblo slovenske naše prihodnosti.

Deželni zbor bil je dalje prijatelj učitelstvu. Stan je to, o kojim se mora z nova in z nova naglašati, da je našemu ljudstvu vsaj tako potreben, kakor duhovski stan. Nekaj smo za učitelstvo dosegli, vsega pa nismo mogli doseči; kar se ni doseglo, doseže se v bodoče. Število šol se je pomnožilo na vse strani. Ljudstvo sedaj zdihuje, ker so izdatki veliki. Kmalu pa boče tudi med narodom prodrla zvest, da je vsaka nova šola nov korak k napredku in blagostanju. Šole med nami so kakor lučice, ki brle skozi temo, in mi, ki smo napredna stranka, le želimo, da bi se število teh lučic množilo in množilo, tako da bi se končno združile v mogočen plamen, ki obsije vse temne kote, katerih je še toliko med našim ljudstvom.

Deželni zbor bil je tudi prijatelj trgovstvu in obrtništvu. V tem oziru stekel si je nevenljivih zaslug, da je neprenehoma pobijal katoliško gospodarsko organizacijo, ki so jo iz ekspenzarskih namenov v svet postavili nekateri tako imenovani katoliški odvetniki. Deželni zbor je deloval z vso vmeno na to, da se je ta organizacija tudi na zgoraj v pravi luči pokazala, kot to kar je, namreč kot — ne rečem — sleparski izrodek sleparskih glav, — pač pa kot nevarna igračarija neskušenih in nevednih, pri tem pa do neba ošabnih diletantov, katere bo poznejši rod še proklinjal, vzlic temu, da jih sedanjí škof ljubljanski blagosloavlja!

Bil je deželni zbor pa tudi prijatelj mest, teh središč nepreštevilne slovenske inteligence. Prejšnji deželni zbori so naša mesta zanemarjali, prav po receptu duhovnika-politika, ki od veselja skače, če je na pravil prepir mej kmetom in meščanom. Deželni zbor pa je svoje delovanje vrel po načelu, da si interesi našega kmeta in našega meščana ne nasprotujejo, in da se, če se jednemu pomaga, pomaga obema. Vodovodi v Novem mestu, v Postojni in v Kranju bodo še v poznih letih zgovornejši od belih knjig oznanjevali, kako pametno in pravično stališče je v tem pogledu zavzemal deželni zbor kranjski, in kako ne-spametno, pa vendar zlobno je postopanje naših duhovnikov-politikov, ki hočejo po vsi sili imeti vojsko med meščani in kmeti.

Deželni zbor pa je bil končno prijatelj celemu slovenskemu narodu. Kdo bo v letih poznejših hotel verjeti, da je minoli deželni zbor, ki so ga ob mejah in v središču toli zasramovali in v nič devali in v prah teptali, da je ravno ta deželni zbor, z blagoslovljeno svojo roko zasejal prvo seme, s kojega bo zrastle mogočno steblo bodoče ljubljanske univerze. Ravno ta deželni zbor dal je resno podlago ustanovitvi višje trgovske šole, ki bode v korist trgovstvu. Sprejela pa se je ta ustanovitev soglasno, kar daje upanje do splošnega premirja, koje želimo iz celega srca, ravno tako, kakor je žele naši bratje po Moravi in češki kraljevini.

Končno ustanovil je isti deželni zbor kmetijako šolo za Gorenjsko, ki bode v korist našemu kmetu. Ta šola bode vsaj na Gorenjskem središču, s kojega se bode zasnovalo koristno združništvo po deželi. Tukaj bodi jedenkrat za vselej povedano, da naša stranka ni bila nikdar proti združništvu, in da tudi danes ni. Zahteva pa, da se združništvo postavi na pametno in zdravo podlago, tako da ne bode spodjedalo drugih koristnih stanov, in da se ne bode ustanavljalo zgolj v namenu, da naj zadruga postanejo rezervoarji nekaterim advokatskim pisarnam. Iz zadrug naj zajemajo naši kmetje, ne pa naši kvasikatoliški odvetniki!

Tako je uspešno deloval zadnji deželni zbor. In zdaj pričakujemo njegovega naslednika! Pred vsem pričakujemo, da bodo volilni gromonosno zaklicali duhovnikopolitiku: proč od skledé! Bog varuj deželo kuge, lakote in drugih nadlog, pred vsem pa je varuj pred duhovnikom politikom!

V Ljubljani, 20. julija.

Mladočehl, agrarol, plemstvo in socialni demokrati.

Razmere se na Češkem obračajo jako ugodno za Čeha. Agrarci so se začeli dru-

žiti s plemstvom ter so izjavili, da so konservativci. Zato odpade od agrarcev mnogo njihovih radikalnih prietašev, odtujijo se jim demokratični kmetje in socialni demokrati bodo delali za Mladočeha. Agrarci bodo zmagovali le na južnem Češkem, kjer pa tudi ne stojé zanje razmere posebno ugodno. Mladočehi so zato zopet samozavestni, kar pred 4 tedni še niso bili.

Blamirani Schönererjanci.

Socialni demokrati so bili vedno nasprotniki monarhizma, zato je umljivo, da jim velike slavnosti v Solnogradu o priliki razkritja cesaričinega spomenika niso všeč. Ali najljutejši so Schönererjanci, ki so gospodari v Solnogradu. Razen severnonemških mest sta namreč v Avstriji le dve čisto nemškonacionalni mesti: Gradec in Solnograd, kar je prav za prav nečuvno, kajti v obeh tvorijo večino prebivalstva o. kr. uradniki, penzionisti in vojaki. Te dve mesti nimata nobene industrije in se živita le z državnim denarjem. Schönererjanci so upali, da bodo pri slavnostih v Solnogradu igrali vlogo ter da se mesto pokaže strogo črno rudeče zlato, a zgodilo se je, da so imele slavnosti docela črno-zolt značaj. Nihče se ni spomnil Germanije in rajnega Bismaroka. Zato vlada v tevtonskem taboru silna togota in razburjenost. Pač se je iznova pokazalo, da so Schönererjanci le stranka študentov in vajencev!

Volilno gibanje v Srbiji.

Za skupščino se pripravljajo v Srbiji na nove volitve. A čim bolj se razvija to gibanje, tembolj postaja položaj zamotan in zmešan, tako da se ni možno izpoznati. Osnovale se je naenkrat toliko strank, stranci in frakcij, da še vsa njih imena niso znana. Pri nobeni stranki ni jednosti, avtoritete. Eno pa je gotovo, da bode trčilo združenje, za katero se vlada poteza, ob marsikatero težkoče, na katere ni nihče mislil. Tudi radikalcí, mej katerimi je živahno gibanje, niso organizirani ter nimajo ljudij, ki bi prevzeli vodstvo volilne akcije. Vsak okraj in vsako mesto dela na svojo roko. Samo en cilj jim je skupen, da bi bilo voljenj kolikor možno mnogo onih radikalcev, ki niso pristopili združenju.

Meščanska vojna v Španiji.

V Španiji vre sila opasno, in poročila, ki dohajajo, se glasé vsak dan vznemirljivejša. Dvomiti ni več, da je položaj jako resen, in da se more govoriti že o pravi meščanski vojni. Na vseh koncih in krajih države se dogajajo spopadi med „katoliki“ in med „svobodomislci“. Antiklerikalci napadajo samostane, cerkve in procesije. V Saragossi so svobodomislci naskočili procesijo. Vnel se je poulični boj, pri katerem se je streljalo. Procesija se je končno vendarle vršila, a ljudje so držali v roki nože in revolverje. Bilo je petdeset ranjencev. V ministrstvu je nastala kriza, in Sagasta si bajé ne zna pomagati. V Saragossi so izgrezniki napadli tudi samostane in jezuitski kolegij s kamenjem ter zažgali vrata. Procesije so suspendirane. Razmere na Španskem spominjajo na razmere za časa verskih vojev in 16. stoletju. Ni nemožno, da se sedaj še notranje vprašanje Španije razvije v mednarodno vprašanje.

Vojna v Južni Afriki.

Pred nekako štirimi tedni se je vršila pri Vlaktefonteinu bitka, v kateri so izgubili Angleži 174 mrtvih in mnogo ranjencev. Angleži so se baš vračali od požiganja farm. Bilo jih je cela vojska, ki se je na povratku razdelila v dva dela. Buri so zgrabili desni, manjši oddelek nenadoma ter mu vzeli dva topa, katerih pa niso znali rabiti. Kmalu pa je prihitel na pomoč levi oddelek, ki je topa zopet vzel in Bure zapodil v beg. Angleške izgube pa so bile tako velike, da jih angleško časopisje ni znalo drugače razlagati, kakor s tem, da je raztreslo laž, da so Buri ranjence po bojišču morili in pobijali. Saveda je vzbudila ta laž na Angleškem veliko ogorčenost! Toda sedaj je brzojavil vojni dopisnik oficioznega „Daily Telegrapha“ iz Pretorije, da so dotična poročila o krutosti Burov docela neverjetna. Morda so bili res posamezniki med Buri bestialni, a splošno tega ni možno trditi, kajti tekom vse vojne so se vedli Buri — tako je brzojavil Anglež! — jako častivredno, pogumno in dobrotljivo. Svoje ujetnike so malokdaj pretepali in ravnali z angleškimi ranjenci vedno nežno in velikodušno. Tako ima laž kratke noge, in Buri so dobili celo od svojega sovražnika novo spričevalo, da so tudi v

vojni napram ujetnikom in ranjencem visoko nad Angleži. Iz Kapstadta poročajo, da je imel general Hart 14. t. m. pri Zurolakte (14 milj od Aliwalnortha) z Buri hud boj. Burov je bilo mnogo, a so bili premagani. Angleži so izgubili 7 mrtvih in 20 ranjencev. O boju pri Camp de Boo se poroča sedaj, da so se nanj Angleži že dolgo pripravljali, hoteč zajeti ves Scheepersjev oddelek. Ali le polkovniku Scobellu se je posrečilo 15. t. m. ujeti 20 Burov, ki pridejo baje pred vojno sodišče, ker so kaplandski uporniki. Londonski listi poročajo, da je Kitchener z delom preobložen, ker ni le vrhovni vojskovodja, nego tudi namestnik Milnerja in nadcenzor. Milner se vrne spóčetka prihodnjega meseca zopet v Kapstadt.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. julija.

— Osebné vesti. Župan Ivan Hribar nastopil je danes daljši dopust ter se je preselil v Cerklje; vendar pa bode uradoval vsak teden ob petkih in sobotah v Ljubljani. — V Trstu je otvoril svojo odvetniško pisarno g. dr. Edvard Slavik, v Pulju pa g. dr. Ivan Zuccon. — Začasnim okr. zdravnikom za Sv. Jurij ob Ščavnici s sedežem v Radgoni je imenovan g. dr. Leon Kreft. — Gdč. Gabrijele Tschurn, doslej učiteljica v Kočevju, je imenovana za učiteljico na tukajšnji mestno osemrazredno nem. dekliško šolo.

— Shod zaupnih mož narodno-napredne stranke. Udeležba na shodu je bila impozantna, z začudenjem pa smo opazili, da se shoda niso udeležili nekateri izmej najodličnejših in največjavnejših somišljenikov, ki se sicer z veliko požrtvovalnostjo udeležujejo političnega življenja. Izvedeli smo, da se dotičnim gospodom pomotoma niso poslala vabila. Zgodilo se je to, ker so se adrese pisale v različnih pisarnah in so pri tem nastale zmešnjave, vsled katerih se je prezrlo celo nekaj taci gospodov, ki spadajo mej stebre napredne stranke in so si zanjo pridobili veliko zaslug. Dotični gospodje naj to pomoto blagohotno oprosté, izvrševalnemu odboru pa polagamo na srce, naj že vendar poskrbi, da se napravi red. Tako kakor doslej nikakor ne more iti naprej in ne prestane drugega, kakor da se izvrši že pred leti sprožena misel, in se nastavi stalni tajnik.

— Deželnozborske volitve se razpišejo v kratkem in se utegnejo vršiti sredi meseca septembra. Naj bode v strankarskem oziru izid že kakršenkoli, to je gotovo, da se zgode znatne personalne premembe. Da klerikalci večino sedanjih svojih poslancev ne bodo kandidirali, je že znano. Izmej nemških poslancev je gospod pl. Lenkh z ozirom na svoje zdravje odklonil novo kandidaturo. Gosp. pl. Lenkh se je zlasti zanimal za gospodarska vprašanja, in je bil na njegovo inicijativo sklenjen važni zakon o zlaganju zemljišč. Govori se dalje, da tudi g. Loy, kočevski župan in poslanec mesta Kočevja in trga Ribnice, neče več kandidirati. Če je na tej govorici kaj resnice, nam ni znano.

— V štajerskem dež. zboru imajo zdaj častno afero, iz katere se utegne iziditi nekaka „žlindra“ za nemške klerikalce. Poslanec baron Rokitsansky je namreč v javni seji klerikalnemu poslancu Hagenhoferju očital, da je neko dolžno pismo raztrgal, očital mu je to v taki obliki, da je vsakdo razumel, da ga dolži goljufije. Klerikalni Hagenhofer je na to strastno reagiral in končno zahteval, da se sestavi parlamentarno častno razsodišče. To se pa menda ne snide, vsaj današnji graški listi pravijo, da naj Hagenhofer sodno dožene, če se mu je zgodila krivica ali ne.

— Istrski deželni zbor. Lahi so se udali. Vlada jim je zagrozila, da dež. zbor razpusti, če ne opuste abstinence, valed katere dež. zbor sploh ne more zborovati, in naznanila jim je, da se dež. zbor sploh nikdar več ne skliče v Poreč, kakor so Lahi zahtevali. Na drugi strani pa je vlada Lahom v toliko prišla nasproti, da boče dež. zboru zopet predložiti zakonski načrt, s katerim se dež. zbor in dež. odbor premeštitá iz Poreča v Pulj. Lahi so na to sklenili, da se vrnejo v dež. zbor in je že razpisana prihodnja seja na dan 29. t. m.

➤ Dalje v prilogi. ➤

— **Vinogradniško društvo** bo imelo dne 8. avgusta izredni občni zbor. Če smo prav poučeni, učakajo člani na tem občnem zboru več presenečenj. Prvo presenečenje bo pač to, da odstopi ustanovitelj in absolutistično vladajoč predsednik društva g. Ivan P. Vencajz. Zavozil jo je z „Vinogradniškim društvom“ tako korenito, da ga je obšel strah. Vinogradniško društvo je na kantu, je pasivno; ako predloži društvo aktivno bilanco, potem je ta vedoma in namenoma napačno narejena, v svrhu, da bi se člani premotilo. Če se, da čaka udeležnike izrednega občnega zbora še drugo presenečenje. „Vinogradniško društvo“ bi moralo iti prav za prav v konkurz, ker je ravno, kakor g. Vencajz prav natančno ve, pasivno, a da bi se preprečil konkurz, se hoče stvar zasukati na ta način, da bi društvo likvidiralo, zajedno pa bi „Gospodarska zveza“ vse prevzela. Društvo bi se tako spojilo z „Gospodarsko zvezo“. Ta načrt je prav premeteno sestavljen. Tako se namreč iznebe voditelji društva vsake odgovornosti, katere se iz naravnih razlogov grozovito boje, izognejo se konkurzu, ki je sicer neizogiben, zadužnike pa še vedno lahko prisili, da morajo plačati izgubo. Naravno je, da smo jako radovedni na ta občni zbor in na to, kaj poreče sodišče, ako katoliška gospóda vsled te naše notice ne spremeni v zadnji uri svojega načrta.

— **Lov na testamente.** Svoj čas je škof duhovščini naravnost priporočal naj na umirajoče ljudi upliva, da za njegove nepotrebne zavode kaj zapuste. Nekateri duhovniki so se temu z navdušenjem odzvali. Dobili smo iz raznih krajev poročila, kako so duhovniki rotili in pestili na smrtni postelji ležeče ljudi, naj kaj testirajo za škofove zavode. Večinoma to pritiskanje in mrcvarjenje, vzlic vsemu strahu ljudi pred smrtjo, ni imelo uspeha, tu in tam pa vendar. Tako je pred kratkim v Mošnjah umrl kmet, ki je imel pol grunta. Mož je imel dve hčeri in jednega sina. V svojem testamentu je jedno hčer popolnoma prezrl, pač pa je volil za škofove zavode. Ko je prezrta hči jokaje vpraševala, zakaj ji ni oče ničesar zapustil, jo je duhovnik tolažil: Boš pa otroke v zavod dala! Očitno je, da se je v tem slučaju priprostega človeka strah pred smrtjo zopet izkoristil za nenasitno duhovniško bisago. Ta bisaga je tako požrešna, da odjeda celo lastnim otrokom zapustnikov pripadajoči delež zapuščine. V očigled takim slučajem priporočamo ljudem največjo pazljivost. Sicer pa bi bilo želeli, da se obnovi nekoč veljavna postava, da duhovnik ne sme biti priča pri testamentih in dobro bi tudi bilo, ko bi se določilo, da so neveljavna na smrtni postelji v korist duhovnikom storjena „darila“.

— **Kdo je kriv?** „Slovenec“, glasilo kranjskih duhovnikov, je priobčil v četrtek tole notico: „Največ hudodelcev ima po novih statističnih podatkih mej vsemi avstrijskimi kronovinami naša ljuba Kranjska. Drugod jih imajo po 8 do 16%, na Kranjskem pa 25%. K temu podivjanju ljudstva je največ pripomogla liberalna sodrga s svojimi glasili“. — Na to duhovniško infamijo treba vendar nekoliko odgovoriti. Kakšnega značaja pa so hudodelstva, ki se zgodijo na Kranjskem? Večinoma so poboji. Na kmetih se še dandanes pretepajo in koljejo tako, da je običajna stroga uporaba zakona povsem opravičena. Če pa se premotri, kje se gode poboji, se vidi, da ravno v tistih krajih, koder je vse klerikalno, koder stoji vse pod duhovniškim vplivom. V okrajih, ki so naprednega mišljenja, na Notranjskem in na Dolenjskem, je za 90% manj pobojev in se lahko reče, da so pretepači in ubijalci na Kranjskem klerikalni. Poboji so skoraj povsod posledica žganjepitja, in je v tem oziru že davno dokazano, da je žganjepitje zopet samo tam v cvetu, kjer je vse klerikalno. Ako se odštejejo poboji in pretepi, se vidi, da se na Kranjskem zgodi razmeroma manj hudodelstev kakor v drugih kronovinah. Zgodi se jih seveda še vedno veliko, deloma so posledica revščine, deloma posledica moralne pokvarjenosti. V tem oziru pa naj duhovščina le molči, zakaj duhovščino zadeva in prvi vrsti krivda. Koliko je pa še duhovnikov, ki se brigajo za povzdigo ljudske morale? Mesto prave vernosti, se goji najostudnejše binavstvo; ljudstvo se ščnje in hujska z lažmi in z obrekovanji; cerkve in spovednice pa se profanirajo, in kakšne izgleds dajo duhovniški

učitelji morale? Isgledi vplivajo na ljudstvo največ, in povsod se vidi, da kjer daje duhovnik dober izgled, tam je tudi ljudstvo dobro, kjer pa duhovnik nič vreden ni, tam je tudi ljudstvo demoralizirano. „Slovenec“ povemo v obraz, da je le pravo čudo, da naše ljudstvo še ni tako demoralizirano, kakor ponekod na Ogrskem, kajti kar se godi v raznih farovžih, in v nekaterih spovednicah, to presega vse meje. Ne bomo klicali v spomin detomorov, ki so se zgodili v farovžih, ne svinjarij in škandalov vsake vrste, ki so jih storili duhovniki, niti slučajev, da so duhovniki zapeljivali ljudi h krivi prisegi, to pa rečemo s polnim prepričanjem, da so tako duhovniški izgledi največ krivi demoralizacije ljudstva, in tudi to povemo s polnim prepričanjem, da klerikalci naše ljudstvo s svojim ligurijanstvom sistematično demoralizirajo. Dajte ljudstvu duhovnikov, ki se bodo res posvetili svojem poklicu, dajte mu boljše duhovnikov, kakor so sedanj, in morala se bo povzdignila, zakaj ljudstvo je v jedru dobro in moralno.

— **Občinske volitve v Kostanjevici.** Piše se nam: In prišlo je tako, ker je moralo priti. Pri zadnjih volitvah v občinski zastop, katere so se pred kratkim vršile, bili so skoraj soglasno voljeni vsi odborniki, katere je postavila narodna napredna stranka. Od nasprotne stranke voljen je bil le eden odbornik in še ta v prvem razredu, dobil pa je od vseh odbornikov najmanj glasov — in to je bivši župan g. Sever. Kaj več pripomniti je nepotrebno. Dne 7. t. m. vršila se je volitev novega župana, kakor je že Vaš list poročal, gospod Ivan Globočnik, veleposestnik na Dobravi, soglasno županom voljen. S tem je dobila Kostanjevica odločnega župana naprednega mišljenja. Kdor pozna novega župana, njegov čist in blag značaj, njegovo odločnost, ob enem pa tudi njegovo nesebičnost (kar moramo posebno poudarjati), ta mora naši občini le čestitati ob tej izvolitvi. To so pokazali tudi vsi odborniki po končani volitvi. Novemu županu napravilo se je takoj po volitvi ovacija, kakor je še ni imel noben župan kostanjeviški. Vsem pa se je brala radost na obrazu, da je prišlo čez toliko časa vodstvo naše občine v roke tacega poštenega in obče priljubljenega moža, kakor je naš Globočnik.

— **Zopet obsojen.** Te dni je bil „Slovenski List“ zopet pred sodiščem. Na tožbo g. Cirila Pirca iz Kranja je bil slamozezni redakter „Slovenskega Lista“ Jakopič radi častikraje obsojen na globo 40 K. Treba bo o priliki sestaviti statističen izkaz o obsodbah, katere so že zadele „Slovenca“ in „Slovenski List“ zaradi častikraje. Svet bo strmél, toliko je teh obsodb.

— **Goriška narodno-napredna stranka,** ki sploh razvija živahno delavnost mej ljudstvom, je priredila sedaj shod v Mirniku tik italijanske meje. Na shodu sta govorila gg. dr. Tuma in Gabršček. Shod je bil mnogoštevilno obiskan, in pomeni lep uspeh marljive narodno-napredne stranke na Goriškem.

— **Originalen poslanec.** Župnik v Šempasu, gosp. Blaž Grča, pred Bogom in pred ljudmi velik klerikalec, je na nesrečo volilcev tudi člen deželnega zbora goriškega. Mož ima obilo neprostovoljnega humorja. Doslej ga je razvijal samo v ožjem krogu somišljenikov, doma v Šempasu, sedaj pa se je izkazal tudi v dež. zboru kjer je staval znameniti predlog, naj se na ptičke v kletkah naloži poseben davek. „Soča“ pravi, da so se na račun poslanca Grče ves teden smejali povsod, kjer so za njegov predlog izvedeli in si v duhu predstavljali, kako bi to bilo, ako bi nosili kanarčki, slavčki, kosi itd. po kletkah znamke kakor psički ter bi hodil posebni „ptičji šintar“ od hiše do hiše gledat, ako imajo vsi znamke. Res Grčev predlog je klasičen plod neprostovoljnega humorja in je moral v deželnem zboru provzročiti pravi vihar smeha, katerega pa volilci menda ne bodo posebno veselili, kajti zdi se nam, da jim je preklicano malo pomagano s poslancem, ki ne zna drugzga, kakor s smešnimi predlogi zabavati deželni zbor.

— **Mislijo v Pilštajnu.** Iz Pilštajna se nam piše: Po deževnem vremenu nastopili so zdaj lepi solčni dnevi. Kmet je zdaj zopet vesel in urno spravlja seno domu. A v tem delu ga moti mislijo. Dan za dnevom ga kličejo mislijo od doma v

cerkev in gorje tistemu, ki ne bi ubogal. Maour mu hitro pošlje hudiča na vrat. Naš mislijo je kaj čisto drugzga, kakor je bil Kosjanski. Slednji ni nič „kaštal“, naš pa „kašta“. Ali moramo nositi v farovž jajca, klobase, meso, piščeta, race in — krajcarje. Ko „gospodje“ tako vneto delujejo za naše izveličanje na onem svetu, moramo mi skrbeti za njih telesno prospevanje in sicer prav izdatno. Deset takih mislijo na leto, mi je nekdo pravil, pa smo berači. Za tako visoko ceno bi človek pač pričakoval dobro dušno hrano. A kakšno hrano nam dajejo mislijo! Le en slučaj: Prvi ali drugi dan smo slišali s prižnice sledečo „storijo“: Neka žena je nanagloma umrla, ne da bil bila poprej pri spovedi in obhajilu. Božja kazen je kmalu prišla. Par dni po pogrebu je krsta z mrlcem bila na grobu. Zakopali so jo, a drugi dan je že zopet bila na grobu. Prestrašeni vdovec gre k fajmostru pomoči iskat. A ta mu da svet: K spovedi idi, za nemirno dušo umrle pa plačaj pet maš in dobro bo. In res. Mož je to storil, krste pa ni več bilo na grobu. Tedaj ljudje božji, le pridno k spovedi hodite in pridno plačujte za maše, potem bodo vaše duše imele mir na onem svetu. — Tako in jednako se nas dan za dnevom izveličuje.

— **Na adresi ljubljanskih finančnih organov.** Iz pravnih krogov se nam piše: Z ukazom finančnega ministrstva dne 24. junija 1898 št. 27125 se je ukrenilo, da predlogo za rubilo in prodajo ni kolekovati s kolekom 2 kron, ker se takrat, ko se predlog stavi, še ne ve, ali bo edikt potreben ali ne. Ta ukaz pa menda ljubljanskim finančnim organom ni znan. Opazili smo namreč, da so se pri reviziji vloge nociónirale zaradi tega, ker so bile kolekovane z eno krono. Prosili bi nujno dotične gospode pri c. kr. finančni direkciji v Ljubljani, da naj si predočijo, v kakem položaju so advokatje in notarji. Če kolekujejo z dvema kronama, jim sodnik prizna le eno krono, če kolekujejo z eno krono pride finančni in nociónira. Če se takemu gospodu primeri, recimo, da pošlje odvetniku plačilni nalog, ker se je prenilko kolekovala ženitna pogodba, zna to biti pisarjeva pomota, da pa finančni organi ne poznajo predpisov, ki spadajo v njih ožji delokrog, to pa vendar ne gre.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda XVI.** redna velika skupščina bo letos v Mariboru dne 8. avgusta.

— **Šentpeterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani imata svoj letošnji redni občni zbor v ponedeljek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu Hafnerjeve restavracije na sv. Petra cesti št. 47. Na dnevnem redu so poročila in volitve. Želeli je, da bi se častiti člani temu vabilu v prav mnogobrojnem številu odzvali.

— **Privatni sestanek trgovskih zastavljencev** je danes, ne kakor pomotoma poročano, včeraj. Dolžnost vsacega trgovskega zastavljence je, da se udeležijo sestanka, kateri je ob 9. uri zvečer v prostorih slovenskega trgovskega društva „Mercur“ v „Narodnem domu“. Na dnevnem redu je zboljšanje stanovskih razmer.

— **35. obletnica bitke pri Visu** je danes, dne 20. julija. Očividec in deležnik te sloveče pomorske drame, g. Vatroslav Holz, nam je poslal „Spomine“ iz taiste, katere priobčimo v ponedeljek.

— **„Planinskega Sokoliča“** prvi skupni izlet v Julijske alpe se vrši od 30. julija do 7. avgusta. Zbirališče mladeničev turistov bo v Ljubljani dne 30. t. m. ob 9. uri dopoldne v Gospodskih ulicah v gostilni „Vospernik“. Opoldne istega se potem odpeljemo na Gorenjsko do Javornika spotoma pa naj se nam pridružijo še ostali tovariši. Vsi udeležniki naj se blagovolijo naznaniti. Natančnejša poročila o tem izletu „Bohinj Triglav-Trenta-Bovec-Krn“ daje Radovan Radgorski, Zagorje ob Savi Poste restante.

— **Otvoritev koč na Krnu** se vrši 5. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne. Za udeležnike iz Kranjske je naslednji vspeled: 3. avgusta z opoludnanskim vlakom do Lesc, od tod z vozom skozi Bohinj naravnost do izvira Savice in odidejo od tu peš na planino Govnjač (3 ure), kjer se prenoči. 4. avgusta v jutro ob 6. uri odhod preko Bogatina in Kuka čez Gracijo na planino v Dumljah, koder je krásno jezero, in potem na planino Polje in Krn (8 ur). Prenoče kranjski izletniki na Krnu. Pot je

zložna ter brez nevarnosti. Za jed in pijačo je le v koči na Krnu skrbnjeno, kar pa izletniki med potom potrebujejo, morajo seboj nositi. 5. avgusta izlet na vrh Krna (3/4 ure), potem ob 10. uri otvoritev in blagoslovljenje koč. Vrača se po isti poti in prenoči zopet na planini Govnjač 6. avgusta jutraj odhod k izviru Savice, ogled s'apa in z vozovi v Bistrico, kjer je skupno kosilo. Povrat v Ljubljano z večernim vlakom. Do nedelje 28. julija oglasiti se je udeležnikom odboru „Slov. planinskega društva“ v Ljubljani. Reditelj izleta je gosp. Miha Verovšek.

— **Jednoletni trgovski tečaj za deklice.** S cesarja Franca Jožefa I. mestno višjo deklisko šolo, o katere šolskem sklepu in uspehih smo včeraj obširneje poročali, je bil preteklo šolsko leto združen tudi poseben jednoletni trgovski tečaj. Sprejetih je bilo v začetku leta 19 kandidatinj, ki so vztrajale vse leto marljivo pri pouku. Kako vrolo da so gospodje učitelji strokovnjaki vsak svoj predmet obdelovali in gospodične kandidatnje v trgovskih znanostih izvežbali, se je pokazalo dne 16. julija pri javni izkušnji, ki je pod predsedstvom g. ces. kr. gimnazijskega ravnatelja Senekoviča, kot načelnika kuratorija, trajala cel dan. Čudili smo se, s kako sigurnostjo in veseljem so gospodične kandidatnje odgovarjale na različna težavna vprašanja iz jednostavnega in dvostavnega knjigovodstva, iz trgovske aritmetike, trgovskega in meničnega prava in trgovske korespondence. Kako lično in prikupljivo so bile izdelane obile šolske in domače njih naloge! In vse to v slovenskem in nemškem jeziku. V 11 učnih urah se je tu dosegel vse-köz dovoljen uspeh. Izmed 18 kandidatinj, ki so se tudi k preskušnji pred komisijo oglasile, so prestale naslednje gospodične izpit: Govekar Pavla, Hren Olga (odlično), Jeras Ljudmila, Jeršek Ivana, Malič Alojzija, Pakiz Marija (odlično), Planinec Pavla (odlično), Praprotnik Pavlina, Regally Marija (odlično), Richter Franja (odlično), Senekovič Pavla (odlično), Sušnik Amalija (odlično), Svetek Elza (odlično) in Žen Franja. — Ta trgovski tečaj je namenjen v prvi vrsti onim gospodičinam, ki so dovršile vse tri letnike mestne višje dekliske šole z dobrim uspehom, v drugi vrsti pa tudi drugim, ki dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj znanstvene sposobnosti za uspešen pouk. Za prihodnji tečaj se je zglasiti vsaj do 20. septembra pri ravnateljstvu cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliske šole.

— **Poštna vest.** Od 1. avgusta t. l. nadalje se izpremeni ces. kr. poštni urad Šentjošt, politični okraj Ljubljana, v poštno nabiralnico, zvezano s c. kr. poštnim uradom na Vrhniki po štirikratni pešpoti na teden.

— **Iz Št. Vida pri Vipavi** se nam piše: Gospod urednik! Bodite tako prijazni, in objavite mal popravek glede vesti in vipavske doline, v kateri se naznanja, da je pri nas zopet pobila toča pretečeno soboto. Dotična vest je jako pretirana, kajti v vseh vaseh, katere našteva omenjena notica, o toči skoraj ne vedo. Pač je padlo tu pa tam kako zrno, a tako malo, da smelo rečem: v vseh teh vaseh ne bo zaradi toče niti enega hektolitra manj. Za Budanje pač ne morem ničesa gotovega reči, ker sem nekatere može slišal praviti, da je bilo tam nekoliko hujše. Vipavci se letos nadejajo obilne in dobre vinske kapljice. Boljše in še lepše kaže, kakor je bilo lani. Marelice so tako obrodile, da jih prodajajo prav za slepo ceno. Škoda, da ni več kupca. Kljub temu pa, da so marelice jako cene, bodo boljši posestniki dobili zanje lepe svote, po 200—300 gld. in nekateri še kaj več.

— **Pevsko društvo „Nabrežina“** v Nabrežini priredi 28. julija ob 5 1/2 uri popoldne na javnem trgu tombolo. Dobitka: Cinkvina 100 K, tombola 200 K. Srečke po 40 vin.

— **Šolska izvestja.** Letno poročilo štirirazredne deške ljudske šole in obrtne nadaljevalne šole v Krajnu. V minoletem letu je na tej ljudski šoli delovalo 6 učnih moči. Koncem leta je bilo v vseh razredih 152 učencev. Po veri so bili vsi rimokatolički, po narodnosti pa je bilo 150 Slovencev, en Hrvat in en Lah. Šolo so obiskovali vsi zelo pridno. Sposobnih za višji razred ali izpust je bilo 101, nesposobnih 49, neizprašana sta bila 2. Iz šolske kronike, razun v vsakem kraju navadnih letnih poročil omenimo le sledeče: Ob stoletnici Prešernovega rojstva dne 3. decembra se

je zbrani mladini razložil pomen tega dneva zlasti za kraj, kjer je neumrl pesnik preživel zadnje svoje dni in kjer bivajo telesni njegovi ostanki. V obrtni nadaljevalni šoli delovalo je 5 učnih moči in je bilo skupaj 99 rimokatoliških, slovenskih učencev. — Letno poročilo štirirazredne deške ljudske šole v Rudolfovem 1900—1901. Šolo je oskrbovalo 7 učiteljev iz Franciskanskega reda, koncem šolskega leta je bilo 172 učencev; za višji razred sposobnih je bilo 127, nesposobnih pa 45. učencev. — Letno poročilo Franc. Jožefove štirirazredne ljudske šole v Črnomlju z dekliško pararelko. Poučevalo je 7 učiteljskih moči. Število v vsakdanjo šolo spadajočih dečkov 174, deklic 178, vseh skupaj 352. V ponavljalno šolo spadajočih je bilo 54 dečkov in 58 deklic, torej vseh skupaj 112.

— Povodom „Slavčeve“ dobrodelne slavnosti dne 14. julija, se je nabrala večja svota predplačil, katere so darovale naslednje gospe, gospodične in gospodje: A. Askerc 2 K, Helena Bavdekova nabrala 20 K, (darovali č. g. župnik Malenšek 10 K in nabirateljica 10 K), Bleiweis vit. Trsteniški 5 K, O. Bernatović 2 K, Ana Furlanova nabrala 25 K, A. Gutnik 2 K, ekselencia baron Hein 30 K, župan Ivan Hribar 20 K, M. Hočvarjeva 2 K, odvetnik dr. V. Krisper 50 K, Cecilija Kavčnikova 4 K, Mici Krejčeva nabrala 4 K, Ana Lahova nabrala 12 K, P. Lozar 2 K, Fani Orožnova 4 K, Ana Peganova nabrala 11 K, notar Iv. Plantan 10 K, Brata Pollak 3 K, Marija Rutarjeva nabrala 30 K, (darovali: Mar. Kunčičeva 6 K, nabirateljica 20 K in ostali 4 K), prof. S. Rutar 10 K, davč. nadz. Rebek 4 K, odvetnik dr. Stor 50 K, Ivana Supančičeva nabrala 14 K, J. Sirnik 5 K, Rozalija Savjovic nabrala 5 K, dvorni svet. grof Schaffgotsch 20 K, Ana Štrukljeva 10 K, Vera dr. Šlajmerjeva 10 K, dr. Edo Šlajmer 10 K, odvetnik dr. Tavčar 30 K, Franja dr. Tavčarjeva 10 K in nabrano 21 K, Berta dr. Trillerjeva 6 K, odvetnik dr. Triller 4 K, F. Tenente 3 K, N. Triller 3 K, M. Vrandičeva nabrala 35 K, Iv. Velkovrh 20 K, Svet. Iv. Vončina 4 K, Anton Zupan 10 K, Alojzij Zajc 10 K, Jak. Zalaznik 2 K, Mar. Zalaznik 2 K, M. Žerjav 4 K, Sever iz „Šmarne gore“ 1 K, razna druga preplačila 17-70 K. — Da je bilo mogoče toliko čistega prebitka izročiti svojemu namenu je pač v tem ležeče, da je bila veselica v takem slogu prirejena, kakoršne do sedaj v Ljubljani še nobeno drugo društvo ni priredilo ter je zbog tega imela največjo privlačno silo. Društvo „Slavec“ pa s tem ni samo dokazalo, da ima vedno najzvirnejše ideje, katere umeje krasno realizovati, nego da ima tudi plemenito srce za svojega bližnjega, kadar mu je priskočiti na pomoč. Z druge strani pa si je pridobilo društvo že poleg obstoječih nedvomno mnogo novih simpatij ter prijateljev, kar svedoči vedno najobilnejši obisk njegovih veselici.

— Električna železnica. Danes ponoči so se potezale po jednem delu mesta vodilne žice za električni tok, kar se boče bržkone v bodočih nočeh nadaljevalo tudi po ostalih delih mesta. Glede na nenavadni hrup, s katerim se je izvrševalo v minuli noči to sicer potrebno delo, izrekamo, od več strani na to opozorjeni, željo, da bi se v bodoče taka nočna dela vršila bolj tiho in bi se ne kalil nočni mir na tak način, kakor se je to godilo v minoli noči, ko je bil alarmiran velik del ljubljanskega prebivalstva, in se je nehote klicalo: Barnum! kje si? Tu se je zopet eklatantno pokazalo, kako daleč so v tem oziru naši delavci še za američanskimi!

— Ogenj. V četrtek popoldne bi bil skoraj nastal velik požar v Kolezijskih ulicah. Popoldne okoli pol 2. ure je začelo goreti v drvarnici Ivana Hrena, posestnika v Kolezijskih ulicah št. 14. Ogenj zapazil je šolski učenec Franc Perko, ki je ravno prišel mimo. Poklical je ljudi, da so ogenj pogasili. Zgorelo je bilo že nekaj drv in tudi tram je že tlel. Nastal bi bil velik ogenj, ker je v bližini drvarnice mnogo sena. Ogenj je nastal najbrže na ta način, da je nekdo po neprevidnosti vrgel v drvarnico, ki je ob potu, žarečo cigareto in so se valed tega vnele smeti in cunje v drvarnici.

— Premalo luči je imel danes ponoči neki doktor utriusque juris. Prižgal je vse električne žarnice po Karlovski cesti. Tudi Dalmatinčeva ograja mu je bila na potu.

— „Še en pol'č“. Bivši hišni posestnik na Poljanski cesti J. K. si vsake kvatre privošči večjo mero „ta grenkega“. Sedaj ga neki že pije od 29. pretečenega meseca, vsak dan in vsak dan si ga naloži prav počteno. Včeraj se pa ga je malo preveč naložil, in skoraj bi bila prišla za njega zadnja ura. Podlago si je bil dobil v raznih žganjarnah po mestu, potem pa ga je še spil „pri Pepi“ na mesarski cesti tri poliče, to je bilo preveč. Prišedši na zrak, ga je vrglo in obležal je na živinsekem sejmišču brez zavesti. Poslali so po zdravnika in po duhovnika, pa nobeden ga ni mogel k sebi spraviti. Nekateri so mu tiščali blagoslovljeno svečo v roko, ker so mislili, da bo zdaj in zdaj umrl. Pripeljali so ga v njegovo stanovanje, kjer je še le proti večeru prišel k zavesti. Njegove prve besede so bile „še en pol'č“.

— Konj splašil. Včeraj dopoldne se je v Šolskem drevoredu konj Ane Cuzakove, Poljanska cesta št. 48 splasil in dirjal čez Pogačarjev trg in skozi Lingarjeve ulice v Špitalske ulice, kjer bi bil skoraj nekega polirja povozil. Konja je ustavil in prijel neki delavec.

— Premog' so našli, pa ne pod zemljo, marveč v koprivah za pokopališčem pri sv. Kristofu. Bilo ga je kakih 10—12 stotov. Premog so tatovi s kolodvora nanosili za pokopališče.

— Razpisana služba. Na II. mestni deški petrazrednici v Ljubljani je stalno popolniti mesto učitelja. Prošnje je vlagati do dne 5. avgusta 1901 pri č. kr. namestnem šolskem svetu v Ljubljani.

* Proslavljanje Jana Husa na Češkem. V vseh naprednih, zavednih in prebujenih mestih ne Češkem obhajali so 6. t. m. spomin tragične smrti neustrašenega mučenika. Po čitalnicah, javnih shodih itd. razpravljali je o Husovem življenju, o pomenu Husa in husitske dobe za češki narod. Iz Prage gre na dan njegove mučeniške smrti vsako leto procesija na Belo goro, kjer zažgejo gromado — se ve, da škofa zraven ni. Češki katoličani žele pa uničiti v ljudstvu spomin na Husa, izmišljujejo razna sredstva za to, v zadnjem času pa se sliši, da se hočejo zavzeti za katoliški panslavizem, katoliško slovansko liturgijo, ter s tem pogasiti še vedno žarečo grmado v Kostnici, na kateri je Hus nedolžno umrl.

* Dr. Tresić-Pavličić, bivši urednik „Hrvatske“, je iznova v zaporu. Včeraj opoldne so ga aretirali v drugič in odvedli v ječo. Prof. Srkulj, brat učiteljice Srkulj, je vložil proti dr. Tresiću tožbo radi samomora sestre, ki je pustila oporoko in pismo na dr. Franka. Oboje je objavljeno v 1707. števil „Hrv. Prava“.

* Chimay-roman v Gradcu. V Gradcu je igrala nedavno ciganska godba, katere voditelj je Balazs Joska. Godli so strastne ogerske melodije z ognjem in navdušenjem, da je bila neka gospica iz graške okolice kakor začarana. Še bolj kot godba pa jo je začaral lepi, ljubeznivi cigan Balazs Joska. Občevala je z njim v prisotnosti matere, nekoč pa sta se sešla tudi sama. In ko je prišlo dekle domov, je energično izjavilo materi, da brez cigana ne more in noče živeti. Tako se je zaročila Ela pl. G. s ciganom Balazsem Josko, ki je gotovo jako zadovoljen, kajti njegova nevesta je mlada, lepa in premore 200.000 kron.

* Ženo za 40.000 kron prodal. Nedavno je moral zlatar P. iz šestega okraja na Dunaju v zapor, ker je vsled svoje lehkomiselnosti zakrivil krivo. Njegova žena pa je šla mej tem časom k svoji omoženi sestri na deželo. Ko je P. prestal svojo kazn, je bil popolnoma brez denarja; naznanil je svoji ženi, da pride k njej. Mesto nje pa ga je pričakoval na kolodvoru v Glognici tuj gos od, ki se je predstavil Pju kot bogat posestnik ter mu ponudil 40.000 kron, ako mu prepusti svojo soprogo, češ, da se je zaljubil vanjo in bi se rad poročil z njo. Ubožani zlatar je bil strašno ogorčen nad toliko nemoralnostjo svoje soproge in njenega čestilca, vrnil se je na Dunaj ter zahteval od žene, da pride k njemu. Ker ni imel denarja, se mu je jako slabo godilo, in ko mu je posestnik iznova ponudil 40.000 kron za ženo, jih sprejel. 40.000 kron dobiti, pa še žene iznebiti se, ni ravno napačna kupčija, si je mislil.

* Orožnik — morilec. 10. t. m. zvečer so našli kmeta Milana Lukiča pred svojo hišo v Vrelo, v gračakem okraju, umorje-

nega, mati njegova pa je bila v hiši težko ranjena, tako da je par dni za tem umrla. Orožniki so kmalu dognali, da je umoril Milana Lukiča in njegovo mater umirovljeni orožnik, sosed in sorodnik Lukičev, Petar Lukič, kateri je po umoru brez sledu izginil.

* Nezakonske matere. V Švici so predložile ženske zaveznemu svetu prošnjo, naj bi podelil nezakonskim materam, katere odgajajo same svoje otroke, naslov „žena“. To prošnjo je žensko podkrepilo z več tisoč podpisi. Zavezni svet baje podpira to prošnjo.

* Konji s slamniki. Iz Antverp poročajo, da so začeli tamošnji kočijaži, kakor pariški, pokrivati svoje konje s slamniki, da jih obvarujejo solčne vročine. Slamniki ima napravljeni dve luknji, da ste konjevi ušesi prosti, privezan pa je konju pod vratom. Ko so se pokazali konji prvokrat s slamniki na glavi, so vzbudili veliko smeha in veselja mej mladino. A ker pogine mnogo konj radi solčarice, je prav mogoče, da se bode ta novoupeljana moda obdržala.

* Čudodelni ključ. Vas El Toboso je slavna kot domovina Don Quišotove Dulcineje. Še slavnejša pa utegne postati radi odnotnega samostana trinitarcev. Nune in njihov kaplan so iznašale namreč originalno sredstvo, s katerim so si brez truda pridobile mnogo denarja. Raztrosile so namreč vest, da je ključ pri rakvi neke sila pobožne nune, kot svetnice češčene, čudodelen, ter da ozdravi vsako telesno bolezen, ako se ga dotakne bolnik s tistim delom, ki ga bolf. Ljudstvo, ki verjame najraje največje neumnosti, je zahajalo v samostan, plačevalo takso in drgnilo svoje bolne ude ob ključ. Zlasti takih je prišlo bajé mnogo, ki trpé radi hámorrhoid. Denarja je kar deževalo v blagajnico nun, ali ozdravil — ni nihče. Ljudstvo je začelo godrnjati in groziti samostanu. Prišlo bi bilo do punta, ako bi ne bil škof v Cuenci prepovedal nunam slepariti ljudi še dalje.

* Velikanski štrajk. V Newyorku je začelo štrajkati 120.000 rudarjev. Tudi mnogo železničarjev štrajka. Tovarne so zaprte, ker nimajo materijala in število vlakov je omejeno, ker ni železničarjev pa tudi blaga ne.

* Izredna ženska. Nedavno je umrla v mali vasi pri Wabsterju v državi Massachusetts starka 80 let, ki se je pisala Mary Abbott. Kot dekle je šla na vojno, bila je ranjena ter je uživala poslej vojaško pokojnino. Sezidala in iztesala si je sama oelo hišico. Obledela kot možki je zidala, klesala in tesarila docela sama ter si zgolj, s svojimi močnimi rokami zgradila hišo. Ko je čutila, da bo kmalu umrla, si je kupila sama grob, si izklesala nagrobni kamen ter plačala grobokopu naprej. Tako je umrla ta samosvoja in neodvisna ženska, stara 80 let. Ostala je vse življenje dekle!

Književnost.

— „Prvi listi“, spisali slovenski in hrvatski abiturijenti v Ljubljani. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Založili abiturijenti. Posvetili svojemu vrlému učitelju, profesorju dr. Franu Ilešiču. Vsebina te lepo opremljene knjige je sledeča: Libele ... Fatima — Tat. — Juliji. — Pogledal sem v tvoje črne oči. — Leopoldina. — Vprašam vas. — Priliznjena mačica, zložil Zmagoslav. — Trepetajoči zvoki. Črtice. Hotimir. — Hrepenenje. — „Dan vstajenja“. — Elegija, zložil Zmagoslav. — Bledi obrazi. Črtice, spisal Kmpoljski. — Pjesme Alberta D. Turka. — Na pragu života. Črtica, spisal A. D. Turk. — Melodija Črtica, spisal L. Fiketov. — Laskavcima, spjeval L. Fiketov. — Čazmanske elegije, spjeval Martin Koblar. — Rodić, Črtica, spisal Ivo Pavelić. — Knjiga ima jako lep papir in tisk. Dobiti jo je v knjigarni g L. Schwentnerja za 2 K. Ocenimo prinesemo pri prvi priliki. Danes jo priporočamo zlasti učitelstvu. Skupiček je namreč namenjen učiteljskemu konviktu.

— Salonska knjižnica III. — Ruska antologija v slovenskih prevodih. Zbrala in uredila Ivan Vesel in Ant. Askerc. V Gorici. 1901. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. Cena 3 K. — O tej jako elegantni in vzorno urejeni izdaji slovenskih prevodov ruske poezije izza 18-letletja do današnjih dni bomo izpregovorili kaj več prihodnji teden. Danes jo vsakomur prav toplo priporočamo! Dobiva se v Ljubljani pri vseh knjigotržcih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 20. julija. Nemški nacionalci so ponudili posl. Walcu vsled Reicherjevega odstopa izprazneno mesto dež. odbornika, a pogojem, da odloži svoj državnozbornski mandat. Walz je to ponudbo odklonil.

Dunaj 20. julija. Deželnozbornske volitve na Gališkem so že razpisane in se bodo vršile 5., 11., 12. in 17. septembra.

Praga 20. julija. „Budivoj“ javlja, da je neresnična vest, da so pogajanja med Mladočehi in Staročehi radi volitev imela konkreten uspeh. Staročehi zahtevajo pred vsem satisfakcijo, dalje pa da se mora delati na spravo mej vsemi češkimi strankami. Parcijalna sprava bi bila brez pomena in za nekaj mandator ne bodo Staročehi pomagali premagati agrarce in razne socialiste. Tekom prihodnjih šestih let pride gotovo do pravih pogajanj mej Čehi in Nemci, a predno se začne paktiranje z Nemci, mora biti narod sam med seboj jedin.

Lviv 20. julija. Vsi maloruski listi prijavljajo skoro enakoglasne volilne oklice, kar kaže, da utegnejo vse maloruske stranke pri volitvah solidarno nastopiti.

Madrid 20. julija. Nadškof v Saragossi je ukazal ustaviti vsa cerkvena opravila. Mnogo duhovnikov je odšlo iz mesta. Orožništvo in vojaštvo čuva nadškofovo palačo in samostane. Cerkve so zaprte. Razburjenost ljudstva je posebno radi tega tolika, ker se ve, da je guverner, videvši pri procesiji bitko, prosil, naj se procesija opusti, a duhovščina je rekla: „Ne, pa naj se zgodi kar hoče“. Razdraženost ljudstva je tolika, da napadejo vsacega, ki duhovniški izgleda, in so mnogi civilni ljudje morali na cesti pokazati, da nimajo tonzure.

London 20. julija. Listi silno trimfirajo radi pojasnil o položaju Burov, ki jih je Kitchener dal na podlagi pisma, dobljenih v zasačeni prtljagi oranjskega prezidenta Stejna. Listi prorokujejo, da bodo v kratkem Buri popolnoma premagani.

London 20. julija. Pri Jamestownu na kapskem ozemlju so Buri imeli ves dan trajajoč boj z Angleži. Ti so imeli 7 mrtvih in 25 ranjenih.

Narodno gospodarstvo.

— Otvoritev nove železnice, ki se je vršila te dni, to je proge iz Gabele v Kotor s postranskima pregama do Trebinja in v Gruž je za okupirani provinciji, kakor tudi za Dalmacijo precejšen korak naprej. Dozdaj je bila jedina zveza z morjem čez Matković, ki pa ima le plitvo, 18 kilometrov od morja oddaljeno pristanišče ob Neretvi, katero je le manjšim in plitvo vozečim ladijam pristopno, ter za prekmorsko prevažanje blaga malo prijavno. Odslej se bodo bogati naravni pridinki Bosne in Hercegovine lahko po novih progah dovažali v lepo dubrovniško pristanišče Gruž in od tam naravnost naprej po morji. Tudi turistom bodeta novi progji nudili mnogo zanimivega in novega.

Zahvala.

Povodom velike dobrodelne slavnosti dne 14. julija t. l. v Narodnem domu v korist pogorelcem v Kropi, Gorenjivasi, Dobrunjah in Bizoviku došlo je podpisnemu društvu kot prireditelju te slavnosti toliko zanimanja in vsestranske podpore od slavnega občinstva, da smatra za svojo prijetno dolžnost, tem potom vsem podpornikom in udeležencem te sijajno izpadle slavnosti v imenu pogorelcem izrekat svojo iskreno zahvalo. Posebno pa mu je dolžnost izreči najiskrenejšo zahvalo visokočastiti gospej dr. Franji Tavčarjevi kot voditeljici damskega komiteja, velenjenim damam odborcem narodnih ženskih društev in nabirateljicam dobitkov ter častitim damam prodajalkam srečk, gosp. županu Ivanu Hribarju za prijazo brezplačno prepustitev rastlin iz mestnega vrta ter električne razsvetljave, slav. „Sokolu“ za brezplačno prepustitev dvorane, gospodu opernemu pevcu Josipu Nollju za prijazo sodelovanje pri koncertu, vsem čd. gg. preplačnikom in darovateljem krasnih dobitkov, slav. odboru meščanske godbe ter zapovedništvu vojaške godbe za prepustitev godb le proti lastnim režijskim stroškom, sl. uredništvu „Sl. Naroda“, „Slovenca“ in „Laib. Ztg.“ za priobčitev notic, „Katoliški tiskarni“ in Kleinovi tiskarni za brezplačne tiskovine in „Narodni tiskarni“ za odpustitev polovice tiskovne cene, sl. Glasbeni Matici za prepustitev pev. odra, gosp. Dragotinu Pucu, tapetarju, za okusno dekoracijo vrta ter sl. pomožnemu odboru častitih podporinik članov, ki je radevolje nadomestoval pevce-funkcionarje mej koncertnim nastopom, kakor tudi vsem, ki so količkaj pripomogli k uspehu slavnosti.

V Ljubljani, 20. julija 1901.

Odbor slov. del. pevskega društva „Slavec“.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. G. A. Germek, učitelj v Sv. Lenartu nad Škofjeločo 20 K 40 vin., katere so darovale č. dame in gg. iz Škofjeloče, Železnikov, Selc in Zaliloga v gostilni pri g. Gabrijelu Thalerju v Železnikih mesto venca nagrob Luke Košmelja z motto:

Da dalo bi nebo nam mnogo takih mož
A — vzelo nam jih ne tak' naglo!
— Gospica Lujiza Bisail, učiteljica v Trnovem 6 K 50 vin., nabranih v Ilirsko-bistriški čitalnici.
— Skupaj 26 K 90 vin. — Živel!

Za učiteljski konvikt. G. Jos. Križnar, učitelj v Metliki 14 K, katere je nabral v veseli družbi. — Svoto smo izročili g. blagajniku Jakobu Dimniku, ki s tem hvaležno potrjuje prejem.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolešči utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 180. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 (2—10)

Franc Jožefova grenčica

(Franz Josef Bitterwasser)

je že nad 25 let priznana za najboljšo svoje vrste. Dobiva se povsod. (1016—8)

Kôpel
Rogatec
Slatina.

Južne železnice postaja: Polčane (Pölschach). Krasno prebivališče za po leti. Preizkušeno zdravilo za bolezni v želodcu, na jetrih in ledvicah, za sladkorna bolezen (diabetes), žolčne kamene, katarhe v goltancu in na krhlju itd. Prospekti se dobe pri ravnatelju.

Meteorologično poročilo.

Vlaka nad morjem 806.2 m. Srednji aračni tlak 786.0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
19	8. zvečer	736.8	20.6 sl. zahod	jasno		0.0 mm
20	7. sjutraj 2. popol.	736.8 735.3	16.2 sl. jvzhod 28.3 sl. jvzhod	jasno jasno		

Srednja včerašnja temperatura 20.8°, normalna: 19.8°.

Naznanjamo žalostnim srcem, da je naša draga mati, oziroma stara mati, tašča itd. gospa

Jvana Rnžič

dne 18. t. m. ob 11. uri in pol predpoludne po dolgi težki bolezni v 62. letu starosti, previdena se svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb je od hiše žalosti v Hradeckega predmestju h. št. 26 danes ob 5. uri pop.

V Ljubljani, dne 20. julija 1901.

(1541) **Žalujoča rodbina.**

(Mesto vsakega drugega naznanila.)

Zahvala.

Za mogoče dokaze presrčnega sočutja povodom smrti gospoda

cand. iur.

Josipa Očkerl-a

izrekamo vsem cenjenim g. tovarišem, kakor tudi vsem, ki so mu darovali prekrasne vence ter ga spremili k zadnjemu počitku, s tem najsrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preblagi rodbini Hora in njegovemu tovarišu g. dr. A. Dolarju, ki so mu preskrbeli v tuji zemlji lastni grob.

(1532) **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja, tako povodom smrti gospoda

Antona Domladisa,

kakor za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu predragega ranjega, izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo vsem, posebno prečastiti duhovščini, častitim šolskim sestram iz Trnovca, gospodom uradnikom, slavnemu kvartetu za ginitivne nagrobne, slavnemu domačemu gasilnemu društvu ter darovateljem krasnih vencev.

V Il. Bistrici, dne 20. julija.

(1538) **Žalujoča rodbina.**

Žrebanje, dne 1. avgusta

(1547)

Promese k drž. srečkam iz l. 1860

Glavni dobitek.
Cela à K 30 — K 600.000 —
Potinka à K 9 — K 120.000 —

se dobé pri

Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

(25-5)

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe Mattoni-jeve Giesshüble slatine.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastner-ju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah

Uradno dovoljena (1539)

posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

Išče nujno:

v prav dobro meščansko hišo sluge z 20 gld. plače, točaja in snazilca jedil za neko kolo-dvorskost restavracijo, kočijaža za necega doktorja, voznika za pivo na deželo, kletarja za izvan Ljubljane, več finih kuharic, dekleta za vsa dela, natakarice, nekaj prodajalk za mešano trgovino, 2—3 gospodarice, itd. itd.

Išče se jeden ali več (1526—1)

drugov za lov

v občini Pijavagorica v hribu. Odda se tudi popolnoma v last. Cena majhna.

Pojasnja daje **Fran Jamnik** Pijavagorica, pošta Škofljica.

Vsak dan sveže

r a k e

po najnižji ceni priporoča

(1534—1) **Janko Traun** Glince pri Ljubljani.

Krojaškega pomočnika

za salonske suknje in žakete sprejme takoj (1543)

Franc Kraigher, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg št. 5.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju**. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Priloh v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novoga mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Priloh v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Učenca

iz dobre hiše, krepkega, vsprejme v trgovino z mešanim blagom (1518—2)

Ivan Žargi v Kamniku.

Nova, enonadstropna

hiša

(1545—1)

tik kolodvora Dovje, obsežajoča 9 sob in 2 kuhinji, se po ugodni ceni prodaja.

Hiša leži jako ugodno za letoviščarje. Več pove Anton Šifrer na Dovjem.

(1542—1)

Pekarija

obstoječa čez 25 let, se odda radi smrti soproga takoj pod zelo ugodnimi pogoji

v najem.

Več ustmeno ali pismeno pri vdovi in posestnici Mariji Pikuš v Kranji št. 124.

Prave kranjske klobase

velike po 18 kr., šunke s kožo in brez kože, kakor tudi brez kosti (Rollschinken) po 90, prešičje glave brez kosti 40, slanina in meso suho po 70, salame po 80 kr. kilo, in drugo pošilja po povzetju

(1421-2) **Janko Ev. Sirc v Kranju.**

Na prodaj

dva nova, lepa, iz najboljšega materiala izdelana, pol krita voza, za 2 ali 4 osebe, kakor tudi „brom“ s 4 sedeži, po jako ugodni ceni pri lastniku

A. Putrichu.

(1533)

Dunajska cesta.

Najprve vrste trgovina

išče povsodi osebe, ki imajo mnogo znanstva, za spečavanje splošno priljubljenega predmeta.

Visoka provizija, pri dobrem poslovanju stalna plača. — Ponudbe pod: »N. L. 8309« sprejema Haasenstein & Vogler, Dunaj. (1375—2)

Pravo naravno sadno žganje

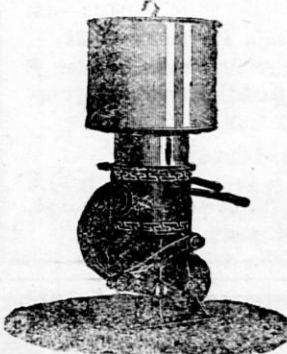
kakor češpljevec, orešnjevec, hrušovec itd. za namako jagod in drugega sadja

prodaja samo

L. Benedik, Ljubljana

Dolenjska cesta.

Po pošti pošiljam zaboje po 5 kg. s 3 l in po 10 kg. s 6 l vsebine po povzetju. (1478—3)

Najboljša

uporaba

mleka!

Kar največ

in najfinejšega

surovega

masla!

Le mogoče, če se

mleku odvzame

smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj;

v Parizu 1900 „Grand-Prix“.

1/4 milijona tacihi strojev v rabi!

Uravnujejo se pasterizérske naprave za transport mleka.

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke na roko in parno moč.

Načrti proračuni.

(470) **Akcijska družba** (21)

Alfa-Separator

Dunaj, XVI. Ganglbauergrasse 29.

Cenik, poučne brošure brezplačno.

Legenda o Triglavu.

Prositi pride Grega ves potrt
Šent Petra vstop v nebeški vrt.
Trpljenja vžil si je na svetu mnogo,
Bridkosti, tuge, saj se srce vbogo
Je ranjeno zapustilo ta svet. (12-135)
Al' gor pa neki bolje da se žvet.
Ko sveti Peter pred seboj ga gleda,
Krepčila da mu treba, koj spozna — seveda.
Najboljšega iz hrambe kupico nalije —
Pokorno Grega raja dar popije.
Se spraznil ni in že je ves ozdravljen,
Objeti Petra najbolj je pripravljen!
„Kaj dal si mi, da me je čudno okrepčalo,
Iz máhom vso bolest in tužnost mi razgnalo?
— Hvaležna solza mu v očeh leskeče
Ko mu v odgovor sveti Peter reče:
„Iz žlahtnih rožic in cvetic se dela,
Najboljših, kar le Kranjska ima dežela.
Ta „Triglav“, ki oživlja, zdravi in ohrani
In ki patent je **Klauserja** v Ljubljani.“

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe na: Ludwig Österreich, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (1158—8)

Prodajalna

s skladiščem

v novozgrajeni hiši, Prešernove ulice št. 5 se odda za avgustov termin. (1483-2)

Učenca

vsprejme (1507—2)

O. Fettich-Frankheim

brivec in lasničar

Kongresni trg, Ljubljana.

Sodni pisar

ki ima prvo pisarniško in zemljeknjižno skušnjo, išče službe pri odvetniku ali notarju. (1506—3)

Iščem

stalno stanovanje

obstoječe iz 3 sob in drugih pritliklin za avgust ali november.

Ponudbe pod: R. L. poste restante Kranjska gora. (1517—2)

Pozor! 80% Pozor! jesihova esenca.

1 liter velja 2 K. Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje bele ali rdeče 80% **Jesihove esence** z 20—30 litrov studenčne vode in izvrsten jesih je gotov. 1192-9
Zaloga pri: R. Bračko v Ptuj.

Prodaja se 40 polovnjakov
zajamčeno pristnega belega in rudečega

štajerskega vina

blizu postaje Polčane.

Pojasnja in cene daje g. Jurij Orovič, restavratore v Zagorju ob Savi. (1510—2)

!Veliko denarja!

do 1000 kron na mesec

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega stanu — (tudi kot postranski zaslužek). Več se izve pod „Recl 118“ po anonimni pisarni E. Kristoflik, Innsbruck. Poštno predalo 36. (847-26)

Išče se spreten

koncipijent

(kandidat ima prednost) za neko notarsko pisarno. Mora biti samostojen delavec in dobro izvežban v vseh notarskih in prepirnih stvareh.

Ponudbe pod „št. 2000“ upravištvu „Slov. Naroda“. (1522—2)

Holandsko-ameriška proga Rotterdam-New-York.

Prilohneje odplutbe:

25. julija Statendam 8:00 dopoldne.
1. avg. Potsdam 2:00 popoldne.
8. avg. Maasdam 6:30 dopoldne.
15. avg. Rotterdam 2:00 popoldne.

Novi parniki na 2 vijaka.

Rotterdam 8302 ton, Statendam 10.320 ton, Potsdam 12.500 ton. (1472—2)

Cene v prvi kajiti od 224 K naprej iz prista-drugi kajiti od 228 K nišča III. razred 185 K 40 h z Dunaja.

Pisarne na Dunaji: Za kajite: I., Kolowratring 10; za III. razred: IV., Weyringergasse 7 A. Avstr. podružnice v Brnu, Inomostu in Trstu.

JUHNA ZABELA Z MAGGI

Maggi-jeva juhna zabela je jedina svoje vrste, da se hipoma naredi vsaka slaba mesna juha izredno krepka — malo kapljic zadošča. V izvornih steklenicah od 50 vinarjev naprej dobiva se v vseh delikatesnih, kolonialnih, drogerijskih in špecerijskih prodajalnicah. — Izvirne stekleničke se z Maggi-jevo zabelo najceneje napolnujejo. (1520)

Brivski vajenec
se takoj vsprejme. 1512 2
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“

V Trziču na Gorenjskem
se pod ugodnimi pogoji odda
v najem

velik lokal

primeren za vsako trgovino, posebno za
kavarno. Eventuelno se hiša tudi proda.
Natančneje se izve pri A. Globočnik-u
v Trziču. (1439—3)

Naznanilo.

Uljudno naznanjam p. n. gospodom
trgovcem, da imam trgovino s špe-
cerijskim blagom in z moko iz
valjičnega mlina.

Ker se na kmetih lepša moka le
slabo razpečava, prosim, da se mi na-
znani, če je kdo voljan, zamenjati jo
za špecerijsko blago.

Blagovoljne dopise sprejema
Franc Šarc
v Črnučah pri Ljubljani. (1514—2)

**Kovaške, kolarske in sedlarske
učence**

kakor tudi (1525—2)
**kovaške in sedlarske
pomočnike**

ki so prav dobro izurjeni v izdelovanju
različnih vozov in kočij, vsprejme takoj

Peter Keršič

izdelovalec vozov v Šiški pri Ljubljani.

Tovarna pečij
in raznih prstenih izdelkov
Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarskim
mojstrom in stavbenikom
svojo veliko zalogo
**najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstenih**

pečij
in najtrpežnejših
štedilnih ognjišč

lastnega izdelka, in sicer ru-
javih, zelenih, modrih, sivih,
belih, rumenih i. t. d., po
najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
(1260) nine prosto. (6)

**Podružnica „Ljubljana“ splošnega
avstrijskega farmacevt. društva**
razpošlje (1482—2)

dovršenim šestošolcem

kateri se hočejo posvetiti „farma-
ciji“, brezplačno in poštne prosto
natančno in resnično poročilo vseh

**dobrih in slabih strani
lekarskega poklica.**

Najnižje cene. Največ izbor. Najbolje izdelanje. Najbolje preobleke. Najbolje popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi,
kateregakoli stanu proti poštenu povzetju
za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem
svetu, to je za samo

2 kroni 60 vin.
carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

uro
s triletnim jamstvom. Vrbu tega dobi vsak
naročitelj elegantno, fino faconirano ve-
rižico brezplačno priloženo. Ako bi ura
ne ugaljala, se jo premeni ali pa se vrne
denar. Pošilja te ure jedino le (1544)

zastopstvo za švicarske ure v Krakovu 2
poštno predalo št. 29.

Čokolada Paris 1900. Grand Prix.

SUCHARD (23—26)

Povsod na prodaj. **Cacao**

**Prva kranjska tovarna
sadnih destilatov in pristnega žganja**

priporoča svoje edno pristne izdelke kakor: **destilat iz bezga, destilat
iz drnule, to le v buteljkah; dalje la slivovec iz domačih češpelj**
in **brinjevec** v sodčkih in manjših množinah in druge destilate.

Garantira se za pristnost destilatov, vse gorkim potom brez spirita.

Prekupcem večjih množin ugodni pogoji in popust. Išče se **zastopnik** za jugoslovanske dežele v Ljubljani.

♦ Pogoji ugodni. ♦
Lastnik tovarne: **Franjo Petsche**, Staritrq pri Rakeku. (616—18)

„Andropogon“
(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sred-
stvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo
ampak skozi leta z nenavadnimi vasehi izkušena iz-
zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani iz-
padanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4
do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade,
in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo
nekdanjo naravno barvo. (2011—43)

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 K.

* Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele. *

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljub-

ljani pri gospodu

Vaso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trn-

koczy v Ljubljani in g. A. Rant v Kranji.

Preprodajalci popust.

Zahvala.
Velespoštovani gospod **Franjo Samsa**, vodja podružnice R. A. Smekal-a
v Zagrebu.

Dolžnost mi je Vam sporočiti, da smo imeli dne 16. junija t. l. požar v Starivasi
ter je bil tako hud vrtinec, da je bila vsa vas v nevarnosti. Šele ustanovljeno in
malo izobraženo gasilno društvo postavilo se je takoj na lice mesta z Vašo brizgalnico,
katera je prvokrat pri požaru tako krepko služila, da ni niti zgorelo prvo poslopje,
červavno je do tal vse leseno. Postavili smo se nasproti vrtincu z brizgalno, katera je
dala toliko vode, da so bile v par minutah vsa nasproti požaru ležeča poslopja mokra.
Na to smo obrnili brizgalno v goreče stanovanje, vodomet je bil tako močan, da je
kar tramovje trgal; vse se je čudilo, da ima naša nova izvrstna brizgalnica tako moč!

Usojam si toraj vsem občinam, kakor tudi novoosnujočim se in že osnovanim
društvom topla priporočati brizgalnice tvrdke R. A. Smekal-a, koja ima svojo po-
družnico v Zagrebu, ter izrekam še enkrat v prvi vrsti Vam in v drugi vrsti Vašemu
šefu javno zahvalo.

V Orehovici pri Št. Jerneju, dne 29. rožnika 1901.
Franc Potočar l. r.
načelnik požarne brambe. (1438—3)

Najboljše črnilo svetá!
Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo
Fernolendt čreveljsko črnilo
za svetla obutala samo (24—29)
Fernolendt crème za naravno usnje.
Dobiva se C. kr. priv. povsodi.
tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.
Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.
Radl mnogih posnemanj brez vredno-
sti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Aug. Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta 13.
Velika zaloga
stekla
porcelana svetilk
zreal i. t. d.
Najnižje cene!!!

Pristen okusen jetrni tran
à 70 h. — à 1 K.
Jelkino Francovo žganje
à 1 K 20 h.
Pulcherin-Crème
dela kožo lepo, či-
sto, gladko in
fino; à 1 K,
stekleničica
za poskus
à 20 h.
Se dobi na prodaj ali naroči po pošti
v lekarni „Pri orlu“ v Ljubljani.
Izdelovanje „Esa et Oxygen“ (kiselikova soda) naj-
bolje in najzdravše kiselikovega soka v aluminij-
skih in steklenih posodah in v 30-
litrinskih sodih. Izhajajo iz čistih in dodatnih sestavin.
Izdelovanje soda-vode v aluminij-
skih in steklenih posodah in v 30-
litrinskih sodih. Izhajajo iz čistih in dodatnih sestavin.
Pri večjem naročilu (10 steklenic)
naročnik dobi dom po lastni
izvolitvi znižani cen.

Jedini izdelatelj
Mr. Ph. Mardetschlaeger
lekarnar in kemik.
Fozor na lekarniško firmo!

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11.
Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic
perila, kravati itd. 30
po najnižjih cenah.

Mehanik Ivan Škerl
stanuje samo
Opekarska cesta št. 16.
Šivalni stroji po najnižjih cenah.
Blekle in v to stroko spadajoča popra-
vila izvršuje dobro in ceno. 30
Vnanja naročila se točno izvrše.

Kdor kupuje
sukneno blago
ogleda naj si novo urejeno sukneno skla-
dišče tvrdke
R. Miklauc
Ljubljana, Špitalske ulice št. 5
kjer se lahko prepriča o
cenah brez primere.
Glavno skladišče
Loškega ševiot (sukna)
katero blago je znano dobro in se prodaja
po tovarniških cenah.
Sukneni ostanki 30
različnih vrst za polovico cene.
Vzorci pošilja na zahtevanje poštne prosto.

Epilepsija. (571-19)

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleznih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštne prosto v Schwaben-Apotheke, Frankfurt a./M.

Podpisane si usojam naznaniti sl. p. n. ob-
činstvu, da sem prevzel zastop za

umetalni ogenj

kateri se izdeluje
v prvem slovenskem pyrotehničnem laboratoriju
g. Ferd. Makuc-a
pooblaščenega in priznanega pyrotehnika
v Gorici.

Naročila na sestavljeni umetalni ogenj spre-
jemam po vsakovrstnih cenah, n. pr. za 50-500 K
in več, pyrografična in arhitektonična dela ter
prospektive po posebnih načrtih in po sporazum-
ljenju.

Naročila na sestavljeni umetalni ogenj pro-
sim 14 dni pred rabo. Navadni umetalni
oganj je vselej na razpolago v moji zalogi.
Priporočujoč se, beležim

s posebnim spoštovanjem
Fr. Ševčik.
(1119-5)

Koroški rimski vrelec

najfinejša planinska kislavoda,
izkušena pri vsakem nahodu,
posebno otroškem, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. (573-29)

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko in Primorsko:
Anton Ditrich
Ljubljana, Marije Terezije cesta 2.

Išče se blagajničarka

za špecerijsko trgovino v Ljubljani.
Ponudbe pod „Blagajničarka 50“
na upravnishvo „Slov. Naroda“. (1504-3)

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez
prekladanja v New York in v Philadel-
phijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava
na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:
Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali (1115-5)

Ant. Rešek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Karbolinej

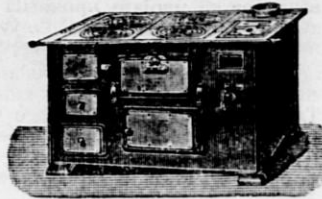
Patent Avenarius
Že 25 let preskušeno, les obvarujoče sredstvo.
Pred ponarejanjem se svari.
Tovarna za karbolinej R. Avenarius
Amstetten na Niž. Avstrijskem.
Pisarna Dunaj, III/1, Hauptstrasse 18.
Prodaja L. Spoljarič, Ljubljana. (717-8)

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljub-
nim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem
zastopa domače zavarovalne družbe prve
vrste. — Ponudbe pod „A. 398“ Gradec, poste
restante. (766-15)

S. Goldschmidt & sin

tovarna štedilnih ognjišč
Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni
opremljeni, kakor tudi z emajlom, porcelanom, z ma-
jolično opažbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije,
gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki
renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa,
se naravnost pošilja. (923-12)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na
Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuše-
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
(2692) vani ceniki sastonj. (28)

Išče se gostilna ali izkuha

v Ljubljani ali pa v ljubljanski okolici
na račun v najem, — Ponudbe pod
„B. št. 10“ upravnishvu „Slov. Naroda“.

Ščim naj se krmijo psi?

Lepe, zdrave in krepke
pse se zredi samo, ako
se jim daje

Fattinger - jeve patentne
kolače iz mesnih vlaken
za krmo. — Priporočajo
jih vsi živinozdravniki in
kinologi. — Odlikovani so
z mnogimi zlatimi kolaj-
nami. — Prospekti
(tudi o drugih Fattinger-
jevih krmilih za pse, ku-
retino, tiče i. t. d.) daje
brezplačno

Fattinger & Co., Dunaj, IV.,
Wiedener Hauptstrasse 3.

Na prodaj ima v Ljubljani Peter Lassnik.
(1901-17)

Dobre cenene ure

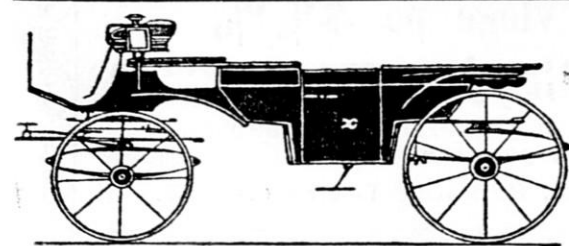
s 3letnim pismenim jamstvom
razpošilja zasebnikom
HANNS KONRAD
tovarna za ure in eksportna hiša zlatin
Most (Brüx) Češko.
Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 375
Prava srebrna remontoarka . . . 580
Prava srebrna verižica . . . 120
Nikelnasti budilec . . . 195
Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima
zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in
tisoč priznanih pisem. (2611-62)
Ilustrovani katalog zastoj in poštne prosto.

Mnogo boljši nego rudeča snažilna pomada

je
Globus snažilni ekstrakt
tvrške

Najnovejšo odlikovanje: **Fritz Schulz jun. Akt.-Ges.**
zlata svetinja
Svetovna razstava v Parizu 1900
Kolektivna razstava kem. industrije.

Leipzig, Eger (Heb). I. 2 (996-3)
Dobiva se povsod.

Domači izdelki.

Zalogo vsake vrste solidno izdelanih

VOZOV,

bodisi koleselnov ali najmodernejših kočij,
priporočam najtopleje. Cenike pošiljam na
zahtevo.

Franc Visjan

izdelovalec vozov.

Ljubljana, Rimska cesta št. 11. (1535-1)

Tovarniška zaloga! — Zastopstvo za Južni Štajer!

Najslavnejša „Puch-kolesa“

ter druga, dobra kolesa z garancijo po 80 gld. in še ceneje
pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Lastna popravilnica!

Bogata zaloga vsakovrstnih kolesnih del in potrebščin.

Postrežba točna in kulantna.

Josip Širca, Žalec.

(1440-2)

Št. 522 m. š. sv.

Razpis učiteljske službe.

Na II. mestni deški petrazredni ljudski šoli v Ljubljani je stalno po-
polniti mesto učitelja s službenimi prejemki, kakor jih ustanovlja zakon z dné 14. maja
1898, drž. zak. št. 25.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje do dné 5. avgusta 1901 po predpisanem
potu pri zdolaj navedenem šolskem oblastvu.

Po določenem roku dospelje ali nedostatno opremljene prošnje se ne bodo vpoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dné 18. julija 1901.

Mate Hafner

c. kr. notar

(1529)

uljudno naznanja, da je otvoril dne 17. julija t. l.

svojo notarsko pisarno v Senožecah.

Graška trgovska akademija.

Javni, neposredno vis. učnemu ministarstvu podrejeni, državno pod-
pirani učni zavod v vrsti višje srednje šole, katerega absolventi uživajo
pravice, da vstopijo za jednoletno prostovoljce.

Dne 17. septembra t. l. se začne 39. šolsko leto. Vsprejemajo se absolventi spodnjih
srednjih šol in tem enako postavljenih učnih zavodov, kakor tudi meščanskih šol (ti morajo
prebiti vsprejemni izpit). Dosedanji ter l. 1901. v prvi letnik vstopivši učenci lahko absolvirajo
zavod v treh letih. Pripravljalni razred se vzdržuje posebej za manj vzposobljene
prosilce za vsprejem kakor tudi za učence, ki niso dovelj zmogni nemškega jezika. Ta se pa
združuje že od leta 1901/02. z novo štirirazredno organizacijo, katere se vpelje, da uživajo
učenci in stariši vse prednosti, katere bodo pripadale štirirazrednicam.

Z zavodom je združen **jednoleten abiturijentski tečaj** (začetek 5. oktobra) za
absolvente višjih srednjih šol ter enakih učnih zavodov, ki se hočejo posvetiti trgovskim in
in industrijskim podjetjem ali pa hoté kot velikošolci (juristi) svoje vednosti razširiti času
primerno.

Tudi se vzdržujejo prosti **poluletni tečaj** za gospode in posebej za dame, (začetek
17. septembra in 15. februarja).

Prospekte razpošilja in daljna pojasnila, tudi radi oskrbljenja učencev, daje **ravna-
teljska pisarna v Graecu, Kaiserfeldgasse št. 25.**

(1368-3)

Ravnatelj: **J. Berger.**

Važno! za Važno! gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Knepu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografske aparate in po-
trebščine, kirurški obvezila vsake vrste,
sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za
tla itd. — Velika zaloga najfinejšega ruma
in konjaka. — Zaloga svežih mineral-
nih vod in solij za kopel. 30

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol,
soliter, encijan, kolmož, krmilno apno i. t. d.
Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Fr. P. Zajec

urar, trgovina z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Stari trg št. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
švicarskih žepnih in stenskih ur.
Nikelnasta remontoar ura . . . od gld. 1.80.
Srebrna cilindar remontoar ura . . . 4.—.
Trgovina vseh optičnih predmetov:
očal, barometrov, termometrov, daljnogledov.
Popravila se izvršujejo natančno in s jamstvom.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega
društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek
za gospode in
dečke, 30
jopic in plaščev
za gospe,
uepremočljivih
havelokov itd.

Obleke po meri se po
najnovejših vzorcih in po
najnižjih cenah solidno in
najhitreje izgotovljajo.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke

najnovejši fačone
priporočam po nizki cenl.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Drenikov vrh. Jutri v nedeljo, dné

21. julija 1901 **Pusztá-golaš.**

(1540) S spoštovanjem
Ivan Schropp, restavratér.

Vajenca

za sedlarsko obrt vsprejme takoj

J. Razinger (1527-2)
Poljanska cesta.

Bicikelj

iz češke tovarne, model 1901, popolnoma nov, vreden 160 gld., se proda za **95 gld.**

Naslov: Birmingham, poste restante Ljubljana. (1505-3)

Lepe kipe Prešerna in Vodnika

ima trdka (1530-1)

Ant. Krisper v Ljubljani.

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahtevajte **Luser-jev** obliž za turiste po 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschlager, J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju: K. Savnik. (627-17)

Dragotin Puc tapetnik in preprogar

z združeno prodajalno pohištva
šentvidske mizarke zadruge **Ljubljana, Gradišče št. 5**

Priporočam svojo novo ustanovljeno delavnico in zalogo blaga p. n. občinstvu ter se usojam opozoriti na sledeče ugodnosti: Deloval sem več let v svojem obrtu pri največjih trdkah ter sem se izuril tako, da mi je mogoče najfinejša tapetniška in preprogarska dela okusno in moderno izdelovati.

Priporočam fino izdelane garniture za salone, divane za jedilne sobe, otomane, modroce, lično izdelane stole in drugo pohištvo po najnižji ceni. Tapetirane sobe in preproge po sobah na najnovejši način in okusno izdelane po najnižji ceni. Dalje sprejemam tudi prenavljanja starih stvari, ter jim dam novo moderno obliko. — P. n. občinstvo dobi torej pri meni zanesljivo dobre mizarke in tapetniške izdelke, s kojima bode gotovo zadovoljno.

(1378-4)

Velika zaloga

(101-56)

Styria, franco-
skih Peugeot,
Austria-koles.

pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov

Pneumatik

katero nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure,
verižice, prstane itd. itd. **Namizne oprave** (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden,

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Popravi la sprejema se v prodajalnic in v delalnic.

Za popoldanske ali večerne ure
se išče

stavbenški risar

kateri je zmožen samostojno izdelovati v
stavbinsko stroko spadajoča dela (načrte
in proračune).

Ponudbe z zabtavami naj se pošljejo
upravnistvu „Slov. Naroda“ pod šifro „stav-
benški risar“. (1548-1)

Inštrukeije išče sedmošolec.

Naslov: M. Š. poste restante Ljub-
ljana. (1537-1)

Dva izvežbana, mlada mesarska pomočnika

dobita trajno ali začasno službo pri
Antonu Pirjevcu (1531-1)
mesarju v Sežani.

Sloveči profes-
sorji zdravilstva in
zdravniki priporo-
čajo

Želodčno *
*** tinkturo**

lekarnarja Piccoli
v Ljubljani

dvernega založnika
Nj. Svetosti papeža

kot želodce
krepčujoče
in tek vzbu-
jačo, dalje
kot prehav-
ljenje in te-
lesno od-
prje pospe-
šujoče sredstvo
posebno onim,
ki trpé na na-
vadnem
telesnem
zaprtju.

Razpošilja se proti povzetju v skatljicah po
12 in več steklenicah. (1368-38)

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni,
vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise gledé tlakovne in od-
porne trdote daleč nadkritjujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno.**

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših trdk so na razpolago.

Centralni urad:

(628-18)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Prva **PREMIER** znamka

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Angleško)

Heb (Eger)
(Češko).

in

Dunaj, VI.
Windmühlgasse 38.

Zastopnik:

(658-14)

Fr. Čuden, trgovina s kolesi, v Ljubljani.

Prva **PREMIER** znamka

Gostilna „pri novem svetu“

Marije Terezije cesta št. 14.

V nedeljo, dné 21. julija 1901

KONCERT

meščanske godbe

na izdatno olepšanem vrtu.

Začetek ob 1/5. uri.

Vstopnina prosta.

Na vrtu sta salon in kegljišče.

Točil bodem izvrstna pristna vina in Koslerjevo marčno pivo ter
skrbel za dobra jedila in točno postrežbo.
Za mnogobrojni obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

(1546) **Valentin Mrak,** gostilničar.

Kegljišče je za nekaj dni v tednu družbam na razpolago.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1

obrestuje hranilne vloge po **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od
8.—12. ure dopoludne. (2693-29)

Poštnega hranilničnega urada štev. 828.406. Telefon štev. 57.

FRANJA MERŠOL * Ljubljana * Mestni trg 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih
izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. (1331-5)

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsa-
keršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo
stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

(1208-14)

Najnižje cene!!!